

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

Analýzy hospodaření neziskové organizace

Vypracovala: Bc. Dana Nová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Dana NOVÁ**
Osobní číslo: **E12706**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Analýza hospodaření neziskové organizace**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Hlavním cílem diplomové práce je charakterizovat strukturu finančních zdrojů a za pomoci finanční analýzy vyhodnotit vývoj a úroveň hospodaření zvolené neziskové organizace. Dílčím cílem je posoudit daňovou a účetní problematiku z teoretického hlediska s aplikací hlediska praktického.

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Územní samosprávné celky v ČR
3. Rozpočtové hospodaření municipalit
4. Účetní a daňová specifika
5. Charakteristika obce
6. Účetní systém obce
7. Analýza hospodaření obce
8. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

50 - 60 stran

Forma zpracování diplomové práce: tisková/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. PROVAZNÍKOVÁ R. 2009. Financování měst, obcí a regionů - teorie a praxe. Praha: Grada, s. 304. ISBN 978-80-247-6373-6.
2. STUHLÍKOVÁ, H., KOMRSKOVÁ S. 2011. Zdaňování neziskových organizací. Olomouc: ANAG, s. 280. ISBN 978-80-7263-658-7.
3. MERLÍČKOVÁ RÚŽIČKOVÁ, Růžena. 2011. Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, s. 256. ISBN 978-80-7263-675-4.
4. REKTORÍK, Jaroslav a kol. 2010. Organizace neziskového sektoru (3.akt.vydání). Praha: Ekopress, s. 186. ISBN 978-80-86929-54-5.
5. LÁCHOVÁ, L., VANČUROVÁ, A. 2012. Daňový systém ČR. Praha: Vox, ISBN 97-880-8748-005-2.
6. MÁČE, Miroslav. 2012. Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu. Praha: Grada Publishing, s. 640. ISBN 978-80-247-3637-2.
7. PELC, Vladimír. 2011. Místní poplatky. Praha: C.H.BECK, s. 216. ISBN 978-80-7400-150-5.
8. VANČUROVÁ, A., BONĚK, V. 2012. Správa daní pro ekonomy. Praha: Wolters Kluwer, s. 156. ISBN 978-80-7357-701-8.
9. NOVÁKOVÁ, Štěpánka. 2006. Účetnictví státní správy a samosprávy. Praha: Oeconomica, s. 231. ISBN 80-245-1068-5.
10. SVOBODOVÁ, Jaroslava. 2007. Vnitřní směrnice pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu. Olomouc: ANAG, s. 333. ISBN 978-80-7263-406-4.
11. Zákon 337/1992 Sb. O správě daní a poplatků
12. Zákon 565/1990 Sb. O místních poplatcích

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce:

1. března 2013

Termín odevzdání diplomové práce:

15. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rašník, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 01
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Miroslav Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 30. dubna 2014

.....
Dana Nová

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala Ing. Marii Vejsadové Dryjové za cenné rady, konzultaci a připomínky při zpracování mé diplomové práce. Současně také děkuji zaměstnancům Městského úřadu ve Volyni za spolupráci, poskytnutí podkladů a potřebných informací.

Obsah:

1. Úvod	9
2. Územní samosprávné celky v ČR.....	10
2.1 Historie	10
2.2 Vznik územní samosprávy	11
2.3 Systém územní samosprávy	12
2.4 Působnost obce.....	13
2.5 Obec jako základ územní samosprávy	14
2.5.1 Druhy obcí v ČR.....	15
2.6 Orgány obce a jejich pravomoci	16
2.7 Dozor nad činností územních samosprávných celků	19
3. Rozpočtové hospodaření municipalit.....	21
3.1 Pojem rozpočet.....	21
3.2 Historie rozpočtu	21
3.3 Charakteristika rozpočtu	22
3.4 Rozpočtový proces	23
3.5 Rozpočtové zásady.....	26
3.6 Rozpočtová skladba	27
3.7 Přehled rozpočtových příjmů a výdajů	28
3.7.1 Běžný rozpočet	29
3.7.2 Kapitálový rozpočet.....	30
4. Finanční analýza	32
4.1 Finanční ukazatele.....	34
4.2 Tradiční oblasti finanční analýzy neziskové organizace.....	34
4.2.1 Rentabilita neziskové organizace	35
4.2.2 Likvidita neziskové organizace	35
4.2.3 Tok hotovosti neziskové organizace	37
4.2.4 Financování neziskové organizace	38
5. Účetní a daňová specifika	40
5.1 Legislativní úprava municipalit.....	40
5.2 Účetnictví územních samosprávných celků	41
5.2.1 Rozsah vedení účetnictví	41
5.2.2 Základní předpoklady účetnictví	41

5.2.3	Základní zásady a principy účetnictví	42
5.2.4	Směrná účtová osnova	43
5.2.5	Účtový rozvrh	43
5.2.6	Účetní knihy	44
5.2.7	Účetní závěrka	44
5.2.8	Audit ÚSC	44
5.2.9	Výroční zpráva	45
5.3	Účetní specifika	45
5.3.1	Charakteristika odlišností účetních postupů a účtové osnovy ÚSC od podnikatelských subjektů	46
5.4	Daňová specifika	47
5.4.1	Svěřené daně	48
5.4.2	Sdílené daně	48
5.4.3	Místní poplatky	49
5.4.4	Správní poplatky	50
5.5	Daň z příjmů	51
5.6	Daň z přidané hodnoty	52
6.	Metodika	53
7.	Charakteristika obce	55
7.1	Historie obce Volyně	55
7.2	Charakteristika obce Volyně	56
7.2.1	Organizační struktura obce Volyně	59
7.2.2	Vyhlášky města Volyně	59
7.2.3	Spolky a organizace	60
8.	Účetní systém obce	61
8.1	Zúčtování příjmů a výdajů	61
8.2	Dlouhodobý majetek	62
8.3	Technické zhodnocení	64
8.4	Přijátá a poskytnutá dotace (transfer)	67
8.4.1	Přijátá dotace investiční	67
8.4.2	Poskytnutá dotace provozní (neinvestiční)	72
9.	Analýza hospodaření obce Volyně	78
9.1	Analýza příjmů a výdajů	78
9.2	Horizontální a vertikální analýza příjmů a výdajů	81

9.3 Finanční analýza obce	84
9.3.1 Rentabilita neziskové organizace	85
9.3.2 Likvidita neziskové organizace	88
9.3.3 Financování neziskové organizace	92
10. Závěrečná zhodnocení analýz	95
11. Závěr	98
12. Summary	99
12. Seznam literatury:	100
13. Seznam tabulek:	102
14. Seznam grafů:	104
15. Seznam schémat:	104
16. Seznam obrázků:	104
17. Seznam příloh:	104

1. Úvod

Ve své diplomové práci na téma „Analýza hospodaření neziskové organizace“ je hlavním cílem charakterizovat strukturu finančních zdrojů a za pomoci finanční analýzy vyhodnotit vývoj a úroveň hospodaření zvolené neziskové organizace za sledované období. Dílčím cílem je posoudit daňovou a účetní problematiku z teoretického hlediska s aplikací hlediska praktického. Vybranou neziskovou organizací se stala obec Volyně a hodnocení bylo provedeno v letech 2009 – 2013. Prostřednictvím této práce bude přiblíženo, jak obec majetek spravuje, jakých organizací je zřizovatelem a především jak tato obec hospodaří se svými prostředky, kam a do jakých oblastí tyto prostředky plynou.

Nejdůležitějšími právními předpisy pro správné hospodaření obcí je vyhláška Ministerstva financí č. 410/2009 Sb., se kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů. Mezi důležité zákony patří například i zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a další.

Práce je rozdělena na dvě části. První z nich je teoretická část, která se týká obecné problematiky územních samosprávných celků. Zabývá se popisem, co to vlastně územní samosprávný celek je, jak vzniká a jaký má obce systém hospodaření. V další části je věnováno legislativní úpravě územních samosprávných celků, což jsou nejdůležitější předpisy, mezi které patří zákonné normy v platném znění včetně pozdějších změn a doplňků a podle kterých obce jednají a rozhodují. V závěru teoretické části najdeme přehled o tom jakou podobu má účetnictví obcí a jaká jsou jejich účetní a daňová specifika včetně rozdílů mezi územním samosprávným celkem a podnikatelským subjektem.

Praktická část je zaměřena na stručnou charakteristiku dané obce a její historii. Následuje popis o účetním systému obce Volyně, a jak obec zpracovává příjmy a výdaje na peněžních účtech. Také charakterizuje majetek obce, a přehled zpracovávaných dotací, jak už přijatých tak poskytnutých. Dále je tato část zaměřena na analýzu hospodaření obce, kde se přistupuje ke konkrétním analýzám, jako je analýza příjmů a výdajů, horizontální a vertikální analýza a pak samotná finanční analýza vybraných ukazatelů.

2. Územní samosprávné celky v ČR

Vývoj územní samosprávy v České republice je spjat s vývojem a úlohou státu. V rámci státu vznikaly geograficky menší útvary, ať už z potřeby lidí spolu blíže komunikovat, nebo pod vlivem kulturních, či jazykových faktorů, případně vlivem ekonomických podmínek – např. sídelní útvary na křižovatkách obchodních cest. Tyto sídelní útvary získávaly postupně v některých oblastech společenského života určitý stupeň nezávislosti na státu. Sídla začala spojovat jejich geografická poloha, etnické, jazykové, či ekonomické důvody a tímto vznikaly zárodky regionů, které se staly později základem pro vznik vyšších stupňů samosprávy. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

V České republice existují v současnosti dva typy územních samosprávných celků. Jsou jimi obce, jejichž postavení je upraveno zákonem č. 128/ 2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a kraje, jejichž postavení je upraveno zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. (KRAFTOVÁ, 2002)

2.1 Historie

Územní samospráva má většině vyspělých zemí dlouhou historii. Její vývoj však nebyl totožný. Určité prvky místní územní samosprávy bychom objevili ve starém Římě a Řecku. Ve 12. století sílí postavení měšťanstva, které se snaží získat pro města určitou nezávislost na panovníky. Středověká města pak představují relativně autonomní hospodářské celky s různými výsadami (právy) získanými od státu, reprezentovaného panovníkem či vrchností. Mezi tyto výsady patřilo například vybírání středověkých spotřebních daní, například právo vybírat mýtné, mostné, právo vařit pivo apod. Část takto získaných finančních zdrojů města odváděla panovníkovi či vrchnosti.

Některá města tím postupem času velmi zbohatla, zejména hanzovní města, města ležící na důležitých obchodních křižovatkách. Některá z nich získala i statut samostatných států. K rozvoji měst přispívala velkou měrou i jejich geografická poloha. Rozvoj řemesel a obchodu, postupné zdokonalování forem peněžního styku měli další vliv na rozvoj středověkých měst. Naopak některá města byla velmi chudá, zejména pak malé sídelní útvary.

Od poloviny 19. století můžeme pozorovat významné změny v postavení měst a obcí. Rozvoj výroby a obchodu vede k další diferenciaci municipalit na bohaté a chudé. Nerovnoměrný hospodářský vývoj regionů vytvářel i nerovnoměrné podmínky pro hospodaření municipalit v regionech. Příjmy municipalit a možnosti zabezpečovat

nejzákladnější veřejné služby ve svých lokalitách byly i v regionech velmi diferencované. To opět podporovalo migraci obyvatelstva za prací, za lepší obživou, za lepším zázemím služeb apod. Rostl význam vyššího stupně územní samosprávy, zpravidla uměle vytvářeného.

Centralizační tendence v první polovině 20. století ovlivňovaly zejména světové války a krizové jevy. Tyto jevy vyžadovaly centrální zásahy do hospodářství a válečné i municipální hospodářství bylo třeba řídit centrálně.

Ve druhé polovině 20. století pokračovaly v mnoha zemích další migrační vlny obyvatel do měst (za lepším zaměstnáním, za vyšším výdělkem, za lepší kvalitou veřejných služeb apod.). Rostl počet obyvatel ve městech. Zvyšovaly se požadavky kladené na územní samosprávu, zejména co se týče budování infrastruktury a zajištění lokálních veřejných statků. Důsledkem migračních vln byly ve městech zpravidla problémy se zajištěním slušného bydlení pro nové občany, zajištění některých veřejných služeb, zejména tzv. preferovaný veřejných statků, například základního vzdělání, základní zdravotní péče, za jejichž zabezpečení pro občany se stala územní samospráva zodpovědná. Právní vědy řešily tento problém z právního hlediska, zejména vztahy mezi státem a územní samosprávou. (PEKOVÁ, 2011)

2.2 Vznik územní samosprávy

Územní samospráva vznikala:

- **Přirozeně** – jako obce, města, municipality – s větším či menším počtem obyvatel, kteří sídlí na stejném místě. Obec byla a je základem společnosti. Sdružuje občany, kteří mají na jejím území bydliště a vyvíjejí zde své ekonomické aktivity. V novověku je obec základním stupněm samosprávy, zabezpečuje pro své občany některé statky a služby.
- **Uměle**- z vůle státu – jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni, zahrnující společenství obyvatel více měst a obcí v dané oblasti, které spojují společné zájmy na střední úrovni (tj. na území menším než je stát a větším než je obec). Podobně jako obce, i tyto regiony zabezpečují pro své občany některé druhy veřejných služeb. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

2.3 Systém územní samosprávy

V České republice existuje i z hlediska samosprávy dvoustupňový systém. Základní jednotkou územní samosprávy podle Ústavy České republiky (ústavní zákon č. 1/199) je obec. Vyšším (druhým) stupněm dle ústavy jsou vyšší územní správní celky, které nesou název kraj a reálně vznikly 1. 1. 2001 na základě zákona č. 347/1997 Sb. Podle zákona bylo na území České republiky vymezeno 14 vyšších územních samosprávných celků – krajů (viz. obrázek č.1).

Obrázek 1: Vymezení krajů

Zdroj: <http://www.krajskeurady.cz/news.php>

U územní samosprávy se nejedná o hierarchickou strukturu, resp. o nadřízenost a podřízenost, neboť každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní celek nemůže zasahovat. Vymezení rozsahu samostatné působnosti je dáno v základních principech ústavou, jejich přesná specifikace musí být vymezena zvláštním zákonem. Dle ústavy platí, že zastupitelstva mohou rozhodovat v oblasti samosprávy, přičemž obecní zastupitelstva rozhodují všude, pokud se nejedná o záležitosti, které zákon svěří zastupitelstvům krajů.

Základem právní úpravy obcí byl vedle ustanovení Ústavy, zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení). V rámci reformy veřejné správy byl schválen nový zákon

č. 128/2000 Sb., o obcích, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2001. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

2.4 Působnost obce

Působnost obce je institutem, jímž se obecně řečeno rozumí právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, v nichž obec realizuje svoji pravomoc. Podle platné právní úpravy přichází u obcí v úvahu působnost dvojího druhu, a to tzv. působnost samostatná a tzv. působnost přenesená.

- Samostatná působnost

Do samostatné působnosti někdy označovanou jako vlastní obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Obec vytváří podmínky pro rozvoj sociální péče, pro uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, potřeby informací, dopravy a spojů, výchovy a vzdělání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Dále může například: schvalovat program rozvoje územního obvodu obce a jeho částí, územní a regulační plán; schvalovat rozpočet obce a její závěrečný účet; zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy; zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky bez právní subjektivity; vstupovat do obchodních společností; vydávat obecně závazné vyhlášky, volit starostu a jeho zástupce, zřizovat a rušit obecní policii, rozhodovat o vyhlášení místního referenda apod.

Pro zabezpečení činností vyplývajících ze samostatné působnosti může obec zakládat příspěvkové organizace, organizační složky bez právní subjektivity, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, obecně prospěšné společnosti, zájmová sdružení právnických osob podle občanského zákoníku. Obce mohou spolupracovat s jinými obcemi pouze na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, na základě smlouvy o vytvoření „svazku obcí“ a prostřednictvím založení právnické osoby podle obchodního zákoníku. (REKTOŘÍK A KOLEKTIV, 2007)

- Přenesená působnost

Do přenesené působnosti pak náleží úkoly, které obce plní pro stát. Stát je svěřil obcím z toho důvodu, že jsou nejbližší občanům a mohou se tak podílet na některých úkolech státní správy ve svém správním obvodu. V přenesené působnosti obce vykonávají státní

správu v rozsahu stanoveném zákony. Jedná se např. o výkon státní správy na úseku hospodaření s byty, školství, dopravy a silničního hospodářství, obrany státu, zemědělství, všeobecné vnitřní správy, energetiky, kultury, atd.

Na rozdíl od samostatné působnosti je však přenesená působnost pro obce diferencovaná podle rozhodnutí státu. Tomu odpovídají správní kapacity jejich úřadu a objem finančních prostředků plynoucích do rozpočtu obce. V některých případech tak může v oblasti přenesené působnosti dojít k územnímu přesáhnutí působnosti obce, pokud vykonává státní správu i pro jiné obce. Týká se to zejména obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem. To však neznamená, že existují dva obecní rozpočty, rozpočet je pouze jeden a stát uhrazuje obcím určitým způsobem náklady, které jim výkonem svěřené agendy vznikají. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

2.5 Obec jako základ územní samosprávy

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí územní obce. Je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a hospodaří s ním, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. (KRAFTOVÁ, 2002)

Obec může nést i označení město, pokud splňuje stanovená kritéria. Zákon o obcích upravuje zvláštní kategorii měst označenou jako územně členěná statutární města, kterých je 19. Jsou jimi zvláště významná města, která upravují své vnitřní poměry statutem a jejichž správa je odlišná od ostatních měst především samosprávou městských částí. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

V právním smyslu je obec vymezena třemi základními znaky. Jsou to:

- Území
- Občané – ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce (města). Nicméně v hranicích obce vstupují do různých vztahů k obci i právnické osoby a podnikatelské se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce a další fyzické osoby s přechodným pobytem, dále např. vlastníci nemovitostí na území obce apod.
- Samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálních územích obce), tzn. působnost.

Občané se podílejí na řízení obce:

- **Nepřímo** prostřednictvím volených zástupců, v České republice zvolených do zastupitelstva obce, a to ve veřejných komunálních volbách.
- **Přímo**, např. v ČR dobrovolnou prací – např. v různých komisích nebo aktivní účasti na veřejných schůzích obce, na veřejných zasedáních zastupitelstva obce. K nejdůležitějším otázkám rozvoje obce se mohou vyjadřovat v místním referendu. Místní referendum se koná buď v celé obci, nebo jen v určité části obce (resp. Městské části hl.m. Prahy) na návrh potřebného počtu občanů. V České republice o vyhlášení místního referenda rozhoduje rada obce, která musí seznámit s návrhem zastupitelstvo obce. (PEKOVÁ, 2011)

2.5.1 Druhy obcí v ČR

Na úrovni obcí a měst je rozhodující zajištění vlastní samosprávy, to znamená plnění samosprávné funkce, v České republice tzv. samostatná působnost. I v ČR obce a města zabezpečují za stát i další úkoly v rámci plnění tzv. přenesené působnosti neboli výkonu státní správy. Samostatná působnost je však prioritní.

Zákon o obcích rozlišuje tyto základní druhy obcí:

- Obce, které nejsou městy
- Města v závislosti na počtu obyvatel (v současné době požadavek od 3000 obyvatel, v řadě zemí je však tato hranice vyšší – např. 10 000 obyvatel). Nicméně některá města v ČR mají méně než 3 000 obyvatel.
- Obec s pověřeným obecním úřadem (388 obcí) a obce s rozšířenou působností (v současné době je to 205 obcí), které podle zákona zabezpečují ve svém správním obvodu výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím. Pověřené obecní úřady v ČR v 90. letech vymezovalo nařízení vlády ČR, od roku 2002 samostatný zákon a vyhláška MV ČR stejně jako v případě obcí s rozšířenou působností. Obecní úřady těchto obcí vykonávají státní správy pro:
  - Vlastní obec
  - Obce ve svém spádovém územním obvodu (správní obvod)
  - Případně pro obec jiného územního obvodu.
- Statutární města, tj. Kladno, Mladá Boleslav, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Liberec, Hradec Králové, Pardubice,

Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Opava, Ostrava, Havířov, Karviná, která mohou území města rozčlenit na městské obvody anebo městské části, a to obecně závaznou vyhláškou. Statutární města mají zároveň postavení pověřených obecních úřadů. Mohou být členěné na obvody na základě usnesení zastupitelstva.

- Hlavní město Praha členěné na městské části.
- Zvláštní postavení má tzv. městys. V praxi jde o navrácení tohoto titulu na základě schválení žádosti obce Parlamentem ČR; pro rozsah působnosti a plnění funkcí, pravidla hospodaření nemá však význam. (PEKOVÁ, 2011)

2.6 Orgány obce a jejich pravomoci

Podle zákona o obcích jsou v České republice orgány obce:

a) Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce jako kolektivní volený orgán, kdy jeho počet členů závisí na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Zastupitelstvo obce může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územního samosprávného celku. Zastupitelstvo obce má rozhodující rozhodovací pravomoci. Pro rozhodnutí, volbu, resp. usnesení, platí princip nadpoloviční většiny, tzn. pro usnesení, rozhodnutí musí být nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná. Zastupitelstvo obce vydává jednací řád. Zvolení členové zastupitelstva volí starostu a členy rady obce (města) ze svých členů.

b) Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem. V samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu obce, v rámci přenesené působnosti obce (výkonu státní správy) rozhoduje na základě zákona. Jednání rady obce jsou neveřejná. Usnesení rady obce je schváleno tehdy, hlasuje-li pro usnesení nadpoloviční většina všech jejích členů.

Počet členů rady obce je lichý, v současné době nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva, přičemž počet může být 5-11 členů. Rady obce se nevolí tehdy, má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů. V čele rady obce je starosta a jeho

zástupci – místostarostové a další členové, ve statutárních městech a v Praze primátor, náměstci primátora a ostatní členové.

Některé pravomoci rady obce, které souvisejí s hospodařením obce. Rada obce zejména:

- Připravuje materiály pro jednání zastupitelstva obce,
- zabezpečuje plnění usnesení zastupitelstva obce,
- zabezpečuje hospodaření obce, provádí rozpočtová opatření podle usnesení zastupitelstva obce,
- rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, může však tuto pravomoc svěřit příslušnému odboru obecního úřadu,
- plní funkce zakladatele nebo zřizovatele, tzn. řídí organizační složky a další organizace, které obec zřídila pro zabezpečení veřejných statků, s výjimkou obecní policie,
- rozhoduje o záležitostech obce jako jediného společníka obchodní společnosti
- a podobně.

c) Starosta

Starosta zejména zastupuje obec navenek, je představitelem obce a uznává se za statutární orgán obce. Jeho úkolem je jmenování a odvolávání tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu. V případě, že není v obci zřízena funkce tajemníka, řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu a plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Svolává zastupitelstvo a je odpovědný zastupitelstvu obce. Ve své funkci setrvává až do zvolení nového starosty.

d) Obecní úřad

Obecní úřad, který vykonává administrativně organizační činnosti, jež souvisejí se samosprávou i přenesenou působností obce, resp. jejích orgánů. Větší rozsah přenesené působnosti zajišťuje pověřený obecní úřad a obecní úřad s rozšířenou působností.

Funkci obecního úřadu plní ve městech městský úřad, magistrát, úřady městských částí (městských obvodů).

Obecní úřad:

- Plní úkoly zastupitelstva obce a rady obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti v oblasti samostatné působnosti,
- vykonává přenesenou působnost v mezích zákona o obcích, kromě té činnosti, která je svěřená do působnosti příslušné komise obecního úřadu nebo zvláštního orgánu.

Obecní úřad řídí starosta, kterému pomáhají jeho zástupci – místostarosta a jmenovaný tajemník. Tato funkce se vždy zřizuje u pověřených obecních úřadů a v obcích s rozšířenou působností. I v ostatních obcích však může být tato funkce zřízena.

Výkonnými orgány jsou odbory. Počet odborů a náplň jejich činnosti při zabezpečování veřejných statků závisí na:

- velikosti obce, města,
- rozsahu samostatné působnosti (samosprávné) a
- rozsahu přenesené působnosti (výkonu státní správy).

Čím je obec větší, tím je organizační struktura složitější a naopak. (PEKOVÁ, 2004)

e) Poradní a kontrolní orgány obce

Mezi tyto orgány patří:

- Výbory, které jsou iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. Počet výborů závisí na rozhodnutí zastupitelstva obce. Vždy musí být zřízen:
  - finanční výbor, který kontroluje hospodaření s majetkem obce, včetně finančních prostředků v rámci hospodaření, a plní úkoly, kterým ho pověřuje zastupitelstvo obce,
  - kontrolní výbor, který kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů.

Tyto výbory musí být nejméně tříčlenné, jejich členy nemohou být starosta, místostarostové, tajemník ani jiní členové, kteří se zabývají hospodařením obce.

- výbor pro národnostní menšiny, jestliže v územním obvodu obce se podle posledního sčítání lidu hlásí k jiné národnosti než české alespoň 10 % občanů,

- osadní výbor (osadní výbory) v částech obce, musí mít alespoň tři členy.

Pro platnost usnesení výboru je nutná nadpoloviční většina všech členů výboru.

- Komise, které jsou:
  - iniciativními a poradními orgány rady obce. Mohou předkládat návrhy, náměty (v rámci samostatné působnosti obce),
  - výkonnými orgány v přenesené působnosti obce na svěřeném úseku činnosti, na tomto úseku jsou odpovědny starostovi.

V případě, kdy je komise pověřena výkonem přenesené působnosti, musí předseda komise prokázat odbornou způsobilost. Pro platnost usnesení je nutná nadpoloviční většina všech členů. (PEKOVÁ, 2011)

2.7 Dozor nad činností územních samosprávných celků

Platná právní úprava dozoru nad činností obcí nabyла účinnosti 1. července 2006 a rozlišuje, zda se jedná o dozor nad samostatnou nebo přenesenou působností obcí.

Dozor nad výkonem samostatné působnosti obcí je vykonáván v plném rozsahu Ministerstvem vnitra, dozor nad výkonem přenesené působnosti je svěřen výlučně krajským úřadům. Dozor nad zákonností v činnosti krajů a hl. města Prahy je svěřen Ministerstvu vnitra České republiky.

Při výkonu samostatné působnosti se orgán samosprávy řídí zákony a právními předpisy vydanými k jejich provedení, nejsou pro ně závazné interní směrnice ministerstev a jiných ústředních správních úřadů (v případě obcí krajů v přenesené působnosti), jsou oprávněny kontrolovat pouze soulad výkonu samostatné působnosti se zákonem.

Při výkonu přenesené působnosti jsou orgány samosprávy povinny řídit se jak zákony a právními předpisy k jejich provedení, tak směrnicemi ministerstev a jiných správních úřadů. Tyto předpisy však nemohou nařizovat samosprávě povinnosti, které přesahují rámec zákona. V případě obcí platí, že se řídí také návrhy opatření, či rozhodnutí krajského úřadu, učiněných v rámci dozoru podle zvláštního zákona.

U územně členěných statutárních měst je dozor nad samostatnou a přenesenou působností městských obvodů nebo městských částí svěřen v plném rozsahu magistrátům těchto měst. Magistráty mají pravomoc rušit usnesení, rozhodnutí a jiných opatření vydaná v přenesené působnosti, zatímco v případě usnesení, rozhodnutí

a jiných opatření v samostatné působnosti mají pouze pravomoc jejich výkon pozastavit a tím, že návrh na zrušení podávají příslušnému krajskému soudu.

Dozor má mít charakter metodický, poradenský a preventivní. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

3. Rozpočtové hospodaření municipalit

3.1 Pojem rozpočet

Pojem rozpočet neboli **burget** je slovo anglické, které vzniklo ze starofrancouzského **boulgette**, což znamenalo kožený vak na peníze.

Rozpočtem v nejšířším slova smyslu se rozumí přehled vydání nějakého soukromého nebo veřejného hospodářství pro určité období a přehled příjmů taktéž pro určité rozpočtové období.

Nalézt v odborné literatuře jednoznačnou definici pojmu „rozpočet“ není možné. Důvodem je především to, že rozpočet sehrává dvojí roli ve společnosti a to roli hospodářskou a roli státoprávní. Podle toho, která role vystupuje do popředí, je i jednotlivými odborníky rozpočet charakterizován. Zpravidla bývá rozpočet posuzován ze stránky hospodářské a to jako číselný hospodářský plán pro určité, časově vymezené, zpravidla jednorocní finanční období, jehož hlavní náplní jsou příjmy a výdaje spojené s tímto obdobím. (PAŘÍZKOVÁ, 1998)

3.2 Historie rozpočtu

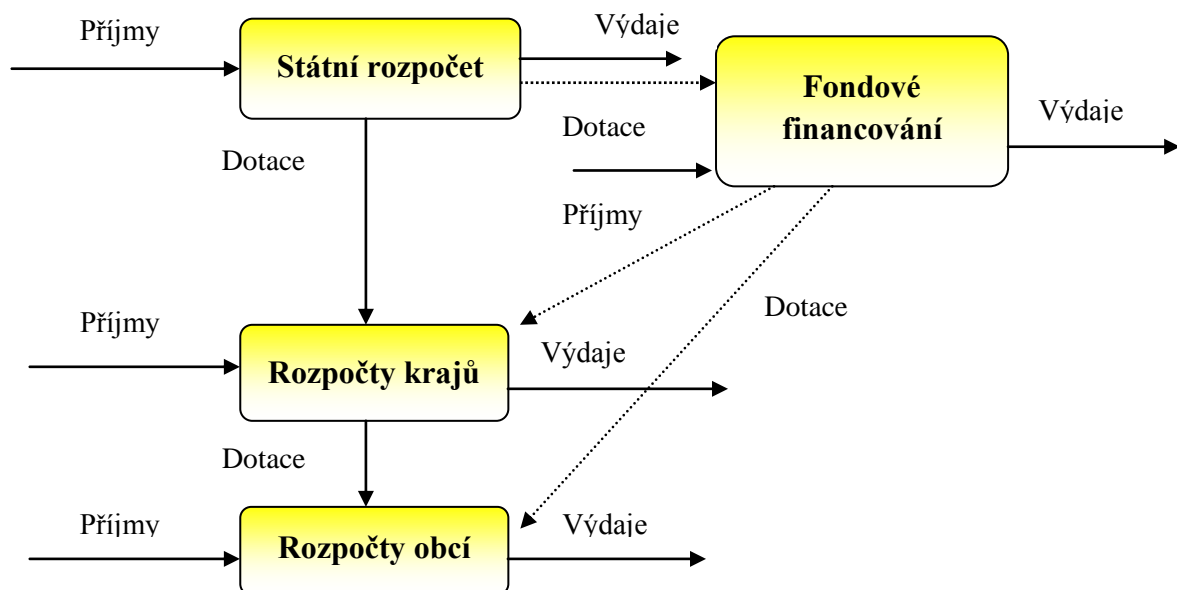
Z historického hlediska lze rozpočet chápat jako produkt historického vývoje společnosti a její ekonomiky. Vznik státního rozpočtu je reakcí na vzrůstající společenské potřeby veřejné instituce se specifickým účelem, kterým by bylo podílení se na dotváření a zlepšování životních podmínek lidí s možností uplatnit dílčí solidaristické prvky. Vývoj společnosti ukazuje, že období předcházející vzniku státního rozpočtu lze charakterizovat v dějinném kontextu požadavkem na tvorbu nejrůznějších pokladen, popř. specificky utvářených fondů. Prvotní příčinou byla trvalá poptávka po zdrojích financování válečných akcí a druhotnou pak zájem na tlumení následků přírodních kalamit. Za první veřejné rozpočty v modernějším pojetí lze považovat rozpočty státní z 19. století, na našem území pak za vlády Marie Terezie. V této době se přerozdělování národních důchodů státním rozpočtem omezovalo v podstatě na získání státních příjmů ke krytí výdajů spojených s udržováním státního aparátu, státních zařízení a armády. V této době rozpočtová politika byla skutečně jen fiskální politikou, politikou státní pokladny. S rozvojem sociální a ekonomické funkce státu objem rozpočtového fondu v porovnání s národním důchodem stoupal. (PAŘÍZKOVÁ, 1998)

3.3 Charakteristika rozpočtu

Rozpočet obce jako hlavní finanční nástroj hospodaření obce musí vyjadřovat všechny finanční vztahy, které má obce ve svém ekonomickém okolí. (PAŘÍZKOVÁ, 1998)

Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy vlastní činnosti, které se rozdělují v rozpočtové soustavě, tak příjmy vlastní činnosti, které se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy, nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován, a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě (viz. schéma č. 1), s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (především u daní) způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Schéma 1: Model rozpočtové soustavy ČR

Zdroj: (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ; FINANCE, ROZPOČTY, ÚČETNICTVÍ, VEŘEJNÁ KONTROLA: RUKOVĚŤ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY; 2002; str. 21)

Zdroje získávané obcemi k financování jsou stejně různorodé jako jejich úkoly. Přitom celkové finanční hospodaření a zejména jeho rozsah je ovlivněn velikostí obce, počtem obyvatel, charakterem a vospělostí místní ekonomiky a dalšími faktory.

Rozpočet obce je pojímán jako:

- a) decentralizovaný peněžní fond, v němž se soustřeďují různé druhy veřejných příjmů, které se rozdělují a používají na financování veřejných statků, zajišťovaných prostřednictvím municipálního veřejného sektoru nebo též nakupovaných u soukromého sektoru,
- b) bilance příjmů a výdajů za rozpočtové období (kalendářní rok), které je shodné s rozpočtovým obdobím v celé soustavě veřejných rozpočtů,
- c) finanční plán, podle kterého obce hospodaří v příslušném rozpočtovém období,
- d) právní dokument schválený místním zastupitelstvem,
- e) nástroj prosazování cílů obecní politiky,
- f) ekonomický vztah související se shromažďováním a rozdělováním peněžních prostředků. (REKTORÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

3.4 Rozpočtový proces

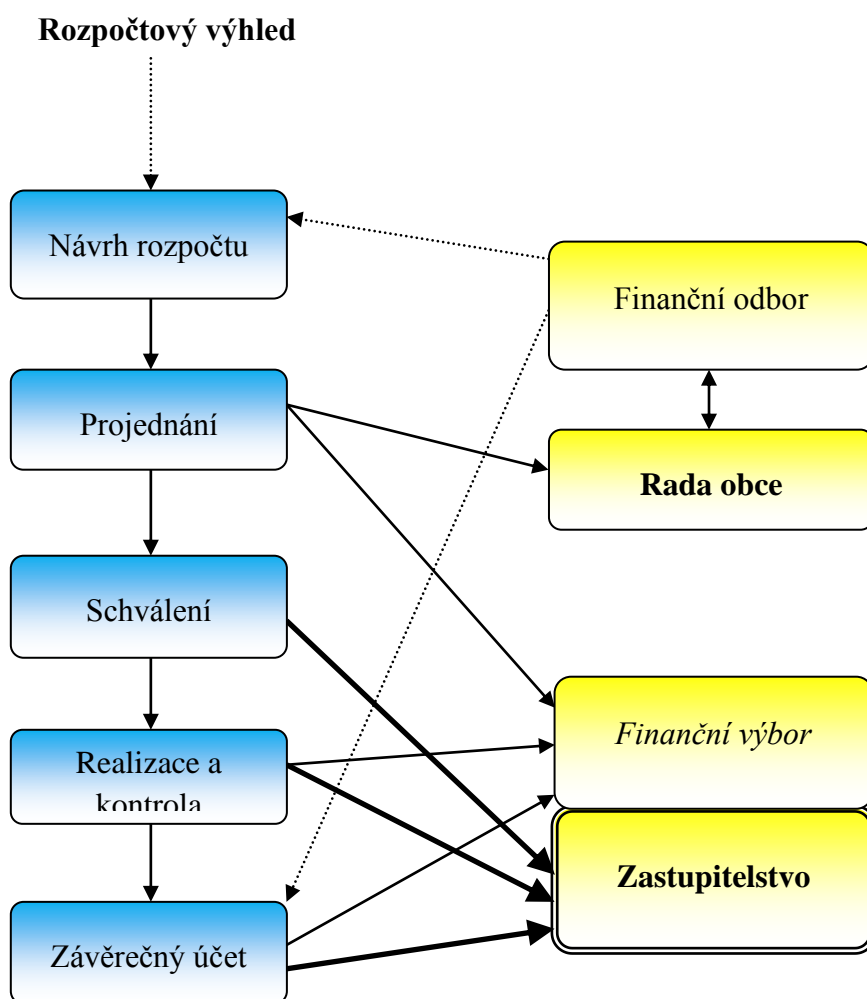
Pod rozpočtovým procesem rozumíme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. V České republice se rozpočet jako základ finančního hospodaření obce (kraje) sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky.

Jednotlivé fáze rozpočtového procesu lze rozdělit do etap:

- a) Sestavení návrhu rozpočtu obce
- b) Projednávání a schválení rozpočtu
- c) Kontrola plnění rozpočtu
- d) Přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet
- e) Následná kontrola (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Pracovní postup pro sestavování, projednávání, schvalování, plnění a kontrolu realizace rozpočtu se nazývá rozpočtovým procesem (viz. schéma č. 2). Rozpočtový proces má kontinuální (nepřetržitý) charakter. (REKTORÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

Schéma 2: Rozpočtový proces u obcí v ČR

Zdroj: (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ; FINANCE, ROZPOČTY, ÚČETNICTVÍ, VEŘEJNÁ KONTROLA: RUKOVĚŤ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY; 2002; str. 26)

Sestavování místního rozpočtu

Patří mezi nejdůležitější etapy rozpočtového procesu. Jde o co nejpřesnější předvídání a naplánování příjmové a výdajové stránky rozpočtu. Obec musí odhadnout a z kalkulovat jak vlastní příjmy, tak dotace plynoucí ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, případně ze státních účelových fondů nebo z Národního fondu. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

Sestavení návrhu rozpočtu a tvorbu podkladů pro tvorbu rozpočtu provádí výkonný orgán obce (kraje), většinou finanční odbor. Podkladem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled. Sestavování rozpočtu dále navazuje na údaje z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria. Dále rozpočet odráží vazby na jiné

rozpočty (krajů, svazky obcí atd.). Návrh musí obsahovat konkrétní požadavky jednotlivých vedoucích odborů a zastupitelů, případně požadavků svých organizací, které řídí.

Vlastní návrh by měl vycházet z analýzy hospodaření nejméně dva roky zpět. Jednotlivé odbory by měly návrh své části rozpočtu rozdělit na příjmy, běžné výdaje a kapitálové výdaje. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Projednání a schválení rozpočtu

Schvalování rozpočtu je ve výhradní pravomoci zastupitelstva (volený orgán). A návrh musí být zveřejněn nejméně 15 dnů předem, aby se k němu mohli vyjádřit občané.

Zastupitelé schvalují závazné ukazatele, které se po schválení rozepisují podle podrobné rozpočtové skladby. Schválený rozpočet je vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Schodek musí být pokryt finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finančních výpomocí nebo výnosem z prodeje majetku či komunálních dluhopisů územního samosprávného celku. Rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný. (PROVAZNÍKOVÁ, 2009)

Rozpočtové provizorium

Není-li rozpočet schválen na příslušný rozpočtový rok, tak od 1.1. do termínu schválení rozpočtu se řídí rozpočtové hospodaření podle tzv. rozpočtového provizoria, tj. dočasným rozpočtem. Je samozřejmé, že po schválení řádného rozpočtu se započítá i to, co bylo během rozpočtového provizoria realizováno. Pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti hospodaření stanoví zastupitelstvo obce. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

Závěrečný účet

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření obce souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření obce a jí zřízený nebo založený právnických osob a hospodaření s jejich majetkem. Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtu kraje, státním fondům a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

Závěrečný účet schvaluje zastupitelstvo. Podle zákona o obcích musí být závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projednán do 30. června následujícího roku. Hospodaření obce za uplynulý rok přezkoumává u obcí nad 5000 obyvatel auditor. Obce do 5000 obyvatel mají na výběr, zda si objednájí auditora, nebo požádají krajský úřad. Vzhledem k tomu, že tyto menší obce mají většinou nedostatek finančních prostředků na zaplacení přezkumu u auditora nebo auditorské firmy, lze předpokládat, že se budou zpravidla obracet na krajský úřad. V případě statutárních měst přezkoumává hospodaření městských částí nebo obvodů magistrát daného města. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce odpovídá za hospodaření s rozpočtovými prostředky obce, a proto plnění rozpočtu v rámci rozpočtového roku průběžně kontroluje. V případě, že v průběhu roku dojde ke změně, je nutné ji schválit v zastupitelstvu. V jisté míře může operativní změny uskutečňovat rada obce, a to pouze na základě zmocnění zastupitelstvem. V situaci nedostatku finančních prostředků během roku je možné využít zvláštní institut, tzv. rozpočtové opatření, kterým se rozumí přesun rozpočtových prostředků, použití nových příjmů a vázání rozpočtových výdajů. Vznikne-li přebytek finančního hospodaření obce, koncem roku nepropadá a převádí do dalšího roku.

Pokud by se stalo, že by obec použila neoprávněně dotace ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje nebo ze státních fondů, je povinna je zpětně odvést včetně zaplacení příslušného penále. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

3.5 Rozpočtové zásady

V průběhu rozpočtového procesu se musí dodržovat rozpočtové zásady obecně platné v celé rozpočtové soustavě, tj.:

- každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu příslušného článku územní samosprávy;
- reálnost a pravdivost rozpočtu, tj. reální odhad příjmů a výdajů rozpočtu, aby bylo možné splnit rozpočet jako finanční plán bez výrazných odchylek;
- úplnost a jednotnost rozpočtu, dosažená pomocí závazné rozpočtové skladby;
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu (v delším cyklu), která je základem úspěšného dlouhodobého hospodaření;

- hospodárnost a efektivnost, účetní audit;
- publicita, jejímž výsledkem je důkladná informovanost občanů o hospodaření obce. (PEKOVÁ, 2004)

3.6 Rozpočtová skladba

Při sestavování rozpočtu je nezbytná znalost nejen celkového objemu příjmů, jež budou k dispozici, ale také jejich přesné členění. Systematické, jednotné a závazné třídění příjmů a výdajů, které se uplatňuje v oblasti veřejných rozpočtů (až na výjimky, jako jsou např. rozpočty příspěvkových organizací), se označuje jako tzv. rozpočtová skladba. Rozpočtová skladba se plně vztahuje na plánované a skutečné operace rozpočtů a ostatních peněžních fondů obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí s výjimkou fondu cizích prostředků, fondu sdružených prostředků a fondu podnikatelské činnosti. Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z hlediska:

- **odpovědnostního** - z hlediska odpovědnostního se třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu, a to podle správců kapitol. Tato klasifikace je povinná pro státní rozpočet, neboť jednotlivá ministerstva a další ústřední orgány státní správy mají ve státním rozpočtu svoje samostatné kapitoly. Pro obce, kraje a dobrovolné svazky obcí je toto třídění nepovinné a zůstává v jejich pravomoci ho využít. Třídění kapitol vyjadřuje okruh působnosti a odpovědnosti subjektu, v němž se realizují peněžní operace;
- **druhového** - z hlediska druhového se třídí všechny příjmy a výdaje, a to podle příjmových a výdajových druhů. (REKTORÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

Používá se čtyřmístný číselný kód, který dovoluje odlišit třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položky. Druhové třídění dělí peněžní operace následujícím způsobem:

- a) Příjmové operace na třídy:
  - a. Daňové příjmy (vždy v podrobnějším členění)
  - b. Nedaňové příjmy
  - c. Kapitálové příjmy
  - d. Přijaté dotace
- b) Výdajové operace na třídy:
  - a. Běžné výdaje

- b. Kapitálové výdaje
- c) Třída 8 – financování;
- **odvětvového** - z hlediska odvětvového se třídí příjmy a výdaje podle odvětví. Využívá čtyřmístný klasifikační klíč třídění na skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy. Skupiny se člení na:
  - a) Zemědělství a lesní hospodářství
  - b) Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
  - c) Služby pro obyvatelstvo
  - d) Sociální věci a politika zaměstnanosti
  - e) Bezpečnost státu a právní ochrana
  - f) Všeobecná veřejná správa a služby; (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

Odvětvové třídění (dříve funkční) netřídí všechny operace, ale jen všechny výdajové operace a v České republice u územních rozpočtů vybrané nedaňové a kapitálové příjmy. (PEKOVÁ, 2011)

- **konsolidačního** - z hlediska konsolidačního se třídí výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů a příjmy vznikající uvnitř této soustavy, a to v případě, že skutečnost, že jde o tyto příjmy a výdaje, není vyjádřena již v druhovém členění. Příjmy a výdaje se rozlišují dle stupňů konsolidace, tj. podle okruhů veřejných rozpočtů, mezi nimiž peněžní převody probíhají a jak se tyto údaje sumarizují. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

3.7 Přehled rozpočtových příjmů a výdajů

Příjmy a výdaje územního rozpočtu se třídí podle závazné, tzv. rozpočtové skladby, která ve většině zemí také umožňuje rozdělení rozpočtu na běžnou a kapitálovou část rozpočtu (běžný a kapitálový rozpočet). (PEKOVÁ, 2011)

3.7.1 Běžný rozpočet

Běžný rozpočet se sestavuje na jedno rozpočtové období, které je ve většině zemí shodné s kalendářním rokem, jako bilance běžných příjmů a běžných výdajů, vztahující se k rozpočtovému roku. Zachycuje příjmové a výdajové transakce, které se každoročně opakují. (PAŘÍZKOVÁ, 1998)

Nicméně některé běžné příjmy a výdaje mají charakter nahodilých, neopakujících se příjmů a výdajů. Běžnými příjmy by se měly financovat neinvestiční (provozní) potřeby prostřednictvím běžných výdajů (neinvestičních, provozních). Přehled běžných příjmů a výdajů najdeme v tabulce č. 1.

Běžná část rozpočtu by měla být sestavována jako vyrovnaná, resp. přebytková. Dlouhodobě schodková běžná část rozpočtu je nežádoucí, a je proto nutné analyzovat příčiny schodkovosti. Může být způsobena nezodpovědným, špatným hospodařením daného subjektu územní samosprávy, může však být ovlivněna i finanční nedostatečností v důsledku toho, že není koordinována decentralizace kompetencí ve veřejném sektoru s fiskální decentralizací.

Dlouhodobě přebytková běžná část rozpočtu (jako výsledek hospodaření) je předpokladem splácení využívaných návratných příjmů na financování investic. (PEKOVÁ, 2011)

Tabulka 1: Přehled běžných příjmů a výdajů

Příjmy:	Výdaje:
<p>Daňové</p> <ul style="list-style-type: none"> - svěřené daně - sdílené daně - místní (a regionální daně) - správní poplatky (daně) <p>Nedaňové</p> <ul style="list-style-type: none"> - uživatelské poplatky - příjmy z pronájmu - zisk z podnikání - ostatní <p>Přijaté transfery</p> <ul style="list-style-type: none"> - běžné (neinvestiční) dotace ze státního rozpočtu - běžné dotace ze státních fondů - od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, za sankce apod.) 	<p>Neinvestiční</p> <ul style="list-style-type: none"> - všeobecné veřejné služby - veřejný pořádek (policie, hasiči, apod.) - vzdělání - péče o zdraví (veřejné zdravotnictví) - bydlení - komunální služby - na podnikání - ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty, apod.) - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům

Zdroj: (PEKOVÁ, FINANCE ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY, 2011, str. 218)

3.7.2 Kapitálový rozpočet

Kapitálová část rozpočtu je vyrovnaná, jestliže se výdaje rovnají příjmům. Jestliže jsou kapitálové výdaje větší než kapitálové příjmy, je deficitní, a jsou-li kapitálové výdaje menší, je přebytkový. Většinou však chybí potřebné nenávratné příjmy na financování investic a tudíž se nenávratné příjmy kapitálové části doplňují návratnými příjmy (které vyrovnávají bilanci kapitálového rozpočtu). Přehled kapitálových příjmů a výdajů najdeme v tabulce č. 2. (PEKOVÁ, 2011)

Tabulka 2: Přehled kapitálových příjmů a výdajů

Příjmy:	Výdaje:
<ul style="list-style-type: none"> - z prodeje majetku - kapitálové (investiční) přijaté dotace z rozpočtové soustavy - příjmy z investičních úvěrů a půjček apod. - příjmy z emise vlastních obligací - dary na investice - přebytek běžné části rozpočtu 	<p>Neinvestiční</p> <ul style="list-style-type: none"> - na investice - kapitálové dotace jiným rozpočtům - na nákup obligací, akcií - poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky - splátky dříve přijatých půjček - na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj: (PEKOVÁ, FINANCE ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY, 2011, str. 219)

Jestliže územní samospráva „odděleně“ hospodaří v rámci běžné a kapitálové části rozpočtu (rozpočet je fakticky jeden), může být přebytek běžné části rozpočtu převáděn do kapitálové části rozpočtu a naopak schodek běžné části rozpočtu může být kryt převodem z kapitálové části rozpočtu.

Jestliže je běžná část rozpočtu deficitní, závisí úhrada deficitu na tom, zda v kapitálové části rozpočtu jsou potřebné finanční prostředky. Jestliže v kapitálové části rozpočtu se nedostávají finanční prostředky na krytí deficitu běžné části rozpočtu a nejsou rezervy z minulých let, je nutné přistoupit k prodeji nepotřebného majetku, aby se získaly potřebné finanční prostředky, nebo k nákladnějšímu řešení financování deficitu běžné části rozpočtu, a to prostřednictvím využití úvěru. Tato situace je známkou špatného hospodaření.

U rozpočtů územní samosprávy by mělo být dodrženo pravidlo vyrovnaného či mírně přebytkového rozpočtu, a to v každém případě v běžné části rozpočtu. Nicméně pravidlo vyrovnaného rozpočtu by se mělo respektovat v delší časové řadě i u kapitálové části rozpočtu, pouze ve střednědobém časovém horizontu teorie místních financí připouští schodkovou kapitálovou část rozpočtu a její plánované vyrovnaní návratnými příjmy. (PEKOVÁ, 2011)

4. Finanční analýza

Finanční analýza patří k poměrně propracovaným součástem finančního řízení, avšak je pravdou, že implicitně se předpokládá její užití pro ziskově orientované firmy soukromého tržního sektoru. Jednotnost pohledu na různé typy firem je podtržena jejich chápáním jako systému. Finanční analýza je zvláštním druhem analýzy, která má své specifické cíle. (KRAFTOVÁ, 2002)

Finanční analýza představuje ohodnocení minulosti, současnosti a předpokládané budoucnosti finančního hospodaření neziskové organizace. Jejím cílem je poznat finanční zdraví organizace, identifikovat slabiny, které by mohly v budoucnosti vést k problémům, a determinovat silné stránky, na kterých by nezisková organizace mohla stavět. Jako nástroj ohodnocení finančního zdraví organizace finanční analýzu používá mnoho různých ekonomických subjektů, které mají zájem dozvědět se více o jejím hospodaření. (BLAHA, JINDŘICHOVSKÁ, 2006)

Finanční analýza je významná pro zkvalitnění finančního rozhodování na úrovni každého článku územní samosprávy. Ve veřejném sektoru má určitá specifika.

Na úrovni územní samosprávy je finanční analýza důležitým nástrojem řízení. Nejde pouze o analýzu minulého hospodaření, ale i o odhalení pozitivních a negativních faktorů, které hospodaření ovlivnily. Kvalitní finanční analýza by měla nastínit směry odstraňování vlivu negativních faktorů a naopak podpory vlivů pozitivně působících na hospodaření daného článku územní samosprávy, měla by vyústit v doporučení finanční strategie v daném období. Z tohoto hlediska je pro sestavení reálné prognózy rozpočtového hospodaření.

Hlavní oblasti finanční analýzy jsou:

- běžné hospodaření,
- investiční činnosti a její financování,
- hospodaření s majetkem. (PEKOVÁ, 2004)

Finanční analýza se soustřeďuje na:

- analýzu hospodaření v běžném rozpočtu, a to podle jednotlivých běžně se opakujících příjmů a výdajů, včetně analýzy podílu obligatorních výdajů, analýzu náhodných, neopakujících se běžných příjmů a výdajů, analýzu trendů, tendencí ve vývoji;
- analýzu druhů příjmů a výdajů se zvláštním zřetelem na to, které z nich může daný článek územní samosprávy svým rozhodnutím ovlivnit a které nikoliv;
- analýzu salda běžného rozpočtu, faktory, který saldo stabilně ovlivňují a které spíše nahodile;
- analýzu dosahovaných úspor, jejich reálnost, resp. dosažitelnost a za jakého předpokladu, efektivnost (jejíž měřitelnost je však v praxi obtížná);
- analýzu hospodaření v kapitálovém rozpočtu, analýzu struktury příjmů a výdajů této části rozpočtu;
- analýzu zajišťování a financování oprav a údržby, efektivnost a hospodárnost při zajišťování oprav a údržby (neboť ne vždy jsou úspory a odsouvání oprav do budoucna hospodárné);
- analýzu vytváření a využití rezerv;
- analýzu dluhů, jejich struktury z věcného i časového hlediska, důvody využití návratných příjmů, způsob umořování dluhů;
- analýzu majetku a způsobu jeho využívání. (PEKOVÁ, 2004)

Finanční analýza se zaměřuje na vyhodnocení silných a slabých stránek ve finančním hospodaření příslušného článku územní samosprávy (obce, regionu), analýzu příležitostí a hrozeb, které vytvářejí rizika pro úspěšné hospodaření.

Finanční analýza je současně propojena s analýzou příjmových a výdajových toků. Tok finančních prostředků v rámci hospodaření každého článku územní samosprávy zachycuje účetnictví. Hospodaření se zachycuje v účetních výkazech. Finanční analýza vyhodnocuje údaje zachycené v účetních výkazech, které má každý článek územní samosprávy za povinnost sestavovat (je to dáno v každé zemi jednak zákonem o účetnictví, jednak zákonem, který upravuje fiskální pravidla hospodaření územní samosprávy). Územní samospráva má povinnost sestavovat rozpočetní rozvalu a rozpočetní výsledovku. Zároveň je významné sledování a analýza vývoje cash flow. (PEKOVÁ, 2011)

4.1 Finanční ukazatele

Pro hodnocení hospodaření využívá finanční analýza celou řadu ukazatelů – stavové ukazatele (viz např. rozvaha), tokové ukazatele (viz např. výsledovka), rozdílové ukazatele, poměrové ukazatele. Významné je sjednocování účetních standardů.

Z hlediska vypovídací schopnosti jsou významné poměrové ukazatele, které umožňují:

- srovnání v čase – analýzu časového vývoje (např. vyhodnocení vývoje poměru dluhové služby k běžným příjmům rozpočtu apod.),
- srovnání prostorové – srovnání např. s velikostně stejnými obcemi, srovnání s průměrem v zemi apod. (např. srovnání míry soběstačnosti apod.).

Finanční analýza neslouží pouze voleným a výkonným orgánům územní samosprávy pro rozhodování, jaká přijmout opatření pro zlepšení hospodaření v budoucnu. Je důležitým předpokladem pro využívání návratných zdrojů, resp. pro získání návratných zdrojů od peněžních ústavů. Kontrola využívá jak vnitřní kontrolu, tak vnější kontrolu. (PEKOVÁ, 2004)

Za základní nástroje finanční analýzy jsou považovány dílčí ukazatele finanční analýzy. Ze statistické teorie lze pro jejich charakteristiku využít definice extenzitních a intenzitních ukazatelů.

- Extenzitní ukazatele – charakterizují extenzitu sledovaného jevu (ve finanční analýze v peněžních jednotkách). Hodnoty ukazatelů jsou zpravidla absolutní čísla.
- Intenzitní ukazatele – charakterizují úroveň, intenzitu zkoumaného jevu. Lze je vyjádřit jako poměr dvou extenzitních ukazatelů. (KRAFTOVÁ, 2002)

4.2 Tradiční oblasti finanční analýzy neziskové organizace

Při aplikaci technické finanční analýzy se využívají nejčastěji dílčí ukazatele, které se tradičně dělí do pěti oblastí, na něž bývá rozbor zaměřen. Tyto tradičně uplatňované oblasti finanční analýzy vycházejí z podmínek soukromého sektoru implicitně ziskového subjektu, který realizuje svou produkci na trhu. Jedná se o:

- rentabilitu neziskové organizace,

- likviditu neziskové organizace,
- tok hotovosti,
- financování neziskové organizace.

4.2.1 Rentabilita neziskové organizace

Ukazatel rentability se řadí k základním ukazatelům finanční analýzy kvantifikující efektivnost činnosti organizace. Prostřednictvím zisku, jakožto absolutního ukazatele této skupiny, se zjišťuje koncentrovaně, jak velké náklady organizace na své produkty spotřebovala a současně výnosy, které se při určování zisku o náklady snižují. Přitom výnosy získané realizací produkce jsou současně výrazem akceptování jednak produktu samotného, jednak jeho ceny jako užítka pro spotřebitele.

Důležité je zvolit při hodnocení rentability neziskové organizace správný typ ukazatele zisku, který představuje absolutní ukazatel této oblasti. Příklady různého obsahu ukazatele zisku jsou například disponibilní zisk, ekonomický zisk, bilanční zisk, zisk před úroky a zdaněním, zisk před úroky zdaněním a odpisy, a disponibilní zisk včetně „zdaněných úroků“.

Organizaci ale zpravidla nezajímá pouze absolutní ukazatel, kterým je zisk, ale zajímá se o relaci zisku k vloženému kapitálu, k realizovaným výnosům (tržbám) či ke spotřebovaným nákladům. Při finanční analýze se užívají poměrové ukazatele rentability, kterými jsou jednak ukazatele konstruované na bázi tokových hodnot, jednak ukazatele vycházející z kombinace, resp. vztahu tokových a stavových hodnot. Mezi tyto ukazatele patří rentabilita tržeb, výnosů, nákladů, rentabilita celkového kapitálu, vlastního kapitálu, dlouhodobého kapitálu. (KRAFTOVÁ2002)

4.2.2 Likvidita neziskové organizace

Likviditou se obecně rozumí schopnost organizace přeměňovat svůj majetek v peníze a těmi vyrovnávat v krátkodobém horizontu své závazky. Jinak řečeno, o likviditě neziskové organizace je možno uvažovat i ve smyslu její schopnosti generovat prostředky na úhradu krátkodobých závazků.

Lze říci, že orientace na zisk bez sledování a udržování potřebné likvidity je nejen velmi nebezpečná, ale dokonce často přivádí řadu organizací přímo do existenčních potíží. Vhodná výše ukazatelů likvidity odráží schopnost eliminovat oportunitní náklady

z nevyužívání oběžných aktiv organizace, které by snižovalo efektivnost jejího hospodaření.

Při měření likvidity jde vlastně vždy o poměřování prostředků využitelných k úhradě krátkodobých závazků a objemu těchto krátkodobých závazků. Ukazatel likvidity se svou podstatou se orientují na popis krátkodobé finanční rovnováhy organizace, vybilancovanosti krátkodobých platebních zdrojů a potřebných úhrad. Z hlediska interpretace výsledků ukazatelů je nutno zdůraznit, že jde o hodnoty okamžikové, vychází se z absolutních bazálních ukazatelů kvantifikovaných k určitému okamžiku.

Mezi ukazatele likvidity patří:

- **okamžitá likvidita** = (peníze + obchodovatelné cenné papíry) / krátkodobé závazky
- **pohotová likvidita** = (peníze + obchod. cenné papíry + pohledávky) / krátk. závazky
- **běžná likvidita** = (peníze + obchod. cenné papíry + pohledávky + zásoby) / krátk. závazky

Vedle výše uvedených relativních ukazatelů likvidity se vyhodnocuje i absolutní ukazatel likvidity, které představuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Označuje se jako pracovní kapitál a představuje prostředky, které by zůstaly v organizaci k dispozici, kdyby v daném okamžiku splatila všechny své krátkodobé závazky.

$$\text{pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

Pracovní kapitál představuje jistý operační prostor organizace ve zdrojích financování ke krytí dlouhodobě potřebných oběžných aktiv. Pokud by organizace dosáhla záporné hodnoty pracovního kapitálu, znamenalo by to pro ni ohrožení v likviditě a návazně v solventnosti, byla by ohrožena její výkonnostní stabilita, stejně jako korektnost vztahů vůči jejím věřitelům.

Kromě těchto relativních ukazatelů a absolutního ukazatele lze likviditu neziskové organizace hodnotit i odvozeným ukazatelem, tzv. mírou pracovního kapitálu, poměřující pracovní kapitál k celkovému majetku.

Pk' = Pracovní kapitál / celková aktiva (tj. majetek)

Ukazatel míry pracovního kapitálu zachycuje, jak velký podíl má pracovní kapitál na aktivech organizace, jak velký finanční „polštář“ má management organizace k dispozici při svých záměrech. (KRAFTOVÁ, 2002)

4.2.3 Tok hotovosti neziskové organizace

Ukazatel toku hotovosti (resp. finanční rentabilita) souvisí s oběma předchozími skupinami a ukazují schopnost generovat peněžní prostředky, jejichž příznivý vývoj je předpokladem plynulého fungování organizace.

Obdobně jako u rentability lze použít jednat absolutní ukazatel cash flow, jednak lze na obdobném principu jako relativní ukazatel rentability konstruovat relativní ukazatele toku hotovosti, které se někdy označují jako ukazatele finanční rentability.

Co se týče absolutní hodnoty CF, lze říci, že záleží na účelu, k němuž má sloužit. Podle něj je CF zjišťováno buď přesně, nebo zjednodušeně. Přesná hodnota CF zjišťuje tok hotovosti podle typu aktivit neziskové organizace, a to jako CF z provozních aktivit, CF z finančních aktivit a CF z investičních aktivit. Takto strukturované CF umožňuje určit, které organizační aktivity generují a které naopak „spotřebovávají“ peníze, resp. v jakém rozsahu.

$$CF = CF_{pa} + CF_{fa} + CF_{ia}$$

kde CF = celkový tok hotovosti,

CF_{pa} = tok hotovosti z provozních aktivit,

CF_{fa} = tok hotovosti z finančních aktivit,

CF_{ia} = tok hotovosti z investičních aktivit.

V subjektech účtujících v podvojném účetnictví se CF_{pa} určuje buď přímou, nebo nepřímou metodou. Podstatou přímé metody je výpočet CF_{pa} jako rozdílu výnosů a nákladů, přičemž výnosy, tak náklady jsou upraveny o změny položek rozvahy vázaných na provozní aktivity. Nepřímá metoda vychází z disponibilního zisku a odpisů, které upravuje o položky rozvahy, obdobně jako je tomu při přímé metodě.

Pro určení CF_{fa} a CF_{ia} se užívá tzv. čistá přímá metoda, která je založena na bázi toku plateb. Informace je zapotřebí hledat i mimo účetní dokumentaci, v informačním subsystému o investicích a financování neziskové organizace.

Pojetí zjednodušeného CF vychází z podobnosti zisku a generovaného CF z provozních aktivit, přičemž je abstrahováno od časového nesouladu výnosů a příjmů, nákladů a výdajů. Zjednodušeně je možno CF zachytit jako:

$$CF^* = Z + O, \text{ resp. } CF^* = Z + O + \Delta DR$$

kde CF^* = zjednodušený zachycený tok hotovosti,

Z = zisk a to zisk po zdanění,

O = odpisy jakožto nákladová, leč nevýdajová položka,

DR = dlouhodobé rezervy, přičemž se pracuje se změnou stavu dlouhodobých rezerv.

Pro vyjádření finanční flexibility organizace se někdy používá i tzv. volný tok hotovosti resp. volný peněžní tok (free cash flow), jehož základem je cash flow z provozních aktivit a snižují ho restituční (obnovovací) investice, dividendy a úroky, tedy nejvýznamnější položky finančního a investičního cash flow.

$$FCF = CF_{pa} - (Ir + D + U)$$

kde FCF = volný peněžní tok,

CF_{pa} = peněžní tok z provozních aktivit,

Ir = investice restituční (obnovovací),

D = vyplácené dividendy (analogicky podíly na zisku),

U = placené úroky. (KRAFTOVÁ, 2002)

4.2.4 Financování neziskové organizace

Ukazatel financování se nejčastěji dělí na ukazatele vyhodnocující stabilitu organizace a její zadluženost. Jejich využití pomáhá optimalizovat náklady kapitálu, čímž působí organizace jak na explicitní efekt (zaúčtované náklady), tak na eliminaci nákladů oportunitních.

Stabilita organizace je představována často mírou její finanční nezávislosti, tj. podílem vlastního kapitálu na kapitálu celkovém, resp. vyjádřením, do jaké míry je celkový majetek organizace kryt vlastním kapitálem.

$$\text{finanční nezávislost} = \text{VK}/\text{K}, \text{ resp. } \text{VK}/\text{A}$$

kde VK = vlastní kapitál,

K = celkový kapitál,

A = celkový majetek, aktiva.

Doplňkovými ukazateli financování ve vztahu k ukazatelům stability jsou ukazatele zadluženosti, které bývají konstruovány jako podíl cizího kapitálu ke kapitálu celkovému či vlastnímu. Tak lze rozlišit:

- **ukazatele celkové zadluženosti, tj. ukazatel věřitelského rizika**

$$= \text{CK}/\text{K}$$

Jde o doplňkový ukazatel k ukazateli finanční nezávislosti, součet obou uvedených ukazatelů je roven 1.

$$= \text{VK}/\text{K} + \text{CK}/\text{K} = 1$$

- **ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu**

$$= \text{CK}/\text{VK}$$

- **ukazatel krátkodobé zadluženosti**

$$= \text{KZ}/\text{K}$$

Kde CK = cizí kapitál,

VK = vlastní kapitál,

KZ = krátkodobé závazky, resp. krátkodobý cizí kapitál,

K = celkový kapitál. (KRAFTOVÁ, 2002)

5. Účetní a daňová specifika

5.1 Legislativní úprava municipalit

Územní samosprávné celky jednají a rozhodují podle nejdůležitějších předpisů, mezi které patří následující zákonné normy v platném znění včetně pozdějších změn a doplňků:

- Ústava České republiky
- Listina základních práv a svobod
- zák. č. 128/2000 Sb. o obcích
- zák. č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích
- zák. č. 135/1982 Sb. o hlášení a evidenci pobytu občanů
- zák. č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství
- zák. č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích
- zák. č. 576/1990 Sb. o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky
- zák. č. 455/1991 o živnostenském podnikání
- zák. č. 563/1991 Sb. o účetnictví
- vyhl. MF č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví
- zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
- zák. č. 256/1992 Sb. o ochraně osobních údajů v informačních systémech
- zák. č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků
- zák. č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí
- zák. č. 368/1992 Sb. o správních poplatcích
- zák. č. 41/1993 Sb. o ověřování shody opisů nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady
- vyhl. MF č. 176/1993 o nájemném z bytu a úhradě za plnění, poskytovaná s užíváním bytu
- zák. č. 111/1994 Sb. o silniční dopravě
- zák. č. 199/1994 Sb. o zadávání veřejných zakázek
- vyhl. MV č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích
- zák. č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů

- zák. č. 301/2000 Sb. o matrikách
- zák. č. 185/2001 Sb. o odpadech
- zák. 513/1991 Sb. – Obchodní zákoník
- zák. č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím
- nař. vlády č. 364/1999 Sb. o součinnosti orgánů státní správy s obcemi (www.volyne.eu)

5.2 Účetnictví územních samosprávných celků

Podle zákona 563/1991 Sb., o účetnictví účtují účetní jednotky v soustavě o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření.

5.2.1 Rozsah vedení účetnictví

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví v plném rozsahu, pokud zákon nestanoví jinak. Účetní jednotky, které mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, jsou občanská sdružení¹, bytová družstva, příspěvkové organizace, které nejsou konsolidovanou účetní jednotkou a ostatní účetní jednotky, o nichž to stanoví zvláštní zákon.

Příspěvkové organizace, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, neoceňují majetek a závazky reálnou hodnotou. A také příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je územní samosprávný celek nebo svazek obcí nesestavují přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. (VYHLÁŠKA 410/2009 Sb.)

5.2.2 Základní předpoklady účetnictví

Abychom mohly mluvit o účetnictví, musíme naplnit základní předpoklady, které představují základní axiomy účtování. Základní předpoklady účetnictví představují základní rámec účetnictví, který musíme respektovat zejména ve sporu o způsob účtování. (MÁČE, 2012)

---

¹ Dle nového zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník dochází od 1.1.2014 k transformaci občanských sdružení na spolky.

Koncept oceňování peněžní jednotkou

Z důvodu srovnatelnosti informací o různých složkách majetku, závazků a vlastního jmění účetní jednotky evidovaných v účetnictví a vykazovaných v účetní závěrce je účetní jednotka povinna tyto informace evidovat i vykazovat v hodnotovém vyjádření, tj. v peněžních jednotkách.

Předpoklad trvání účetní jednotky

Účetním obdobím je zpravidla dvanáct nepřetržitě jdoucích měsíců. Za účetní období vykazující účetní jednotky informace v účetní závěrce. Tyto informace vycházejí z předpokladu, že účetní jednotka bude nepřetržitě ve své činnosti pokračovat. Pokud by tento předpoklad nebyl dodržen, je účetní jednotka povinna tuto skutečnost uvést v příloze, která je nedílnou součástí účetní závěrky.

Akruální koncept

Akruální koncept je jedním ze základních konceptů účetnictví. Spočívá v tom, že operace zaznamenané v účetnictví musí být zachyceny v tom okamžiku, kdy k těmto operacím skutečně došlo, a ne v okamžiku, kdy v důsledku těchto operací došlo k toku peněžních prostředků. V důsledku uplatnění tohoto konceptu je výsledek hospodaření účetní jednotky rozdílem mezi výnosy a náklady, nikoliv rozdílem mezi příjmy a výdaji.

Periodicita zjišťování výsledku hospodaření a finanční situace účetní jednotky

Výsledek hospodaření a finanční situace účetní jednotky jsou informace, které jsou požadovány všemi uživateli účetních informací o účetní jednotce. Tyto informace sděluje účetní jednotka jednotlivým uživatelům zveřejněním účetní závěrky.

Axiomy jsou předpoklady, které nejsou-li splněny, pak nelze hovořit o účetnictví, ale o jakési zvláštní evidenci. Ke správnému účtování musíme dodržovat určité zásady. (MÁČE, 2012)

5.2.3 Základní zásady a principy účetnictví

Při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky je nutno dodržet soubor určitých pravidel, který představují obecně uznávané účetní zásady, mezi které patří:

- zásada bilanční kontinuity,

- zásada konzistentnosti mezi účetními obdobími,
- zásada neomezeného trvání účetní jednotky,
- zásada nezávislosti účetních období (aktuální princip),
- zásada oceňování v historických cenách,
- zásada opatrnosti,
- zásada účetní jednotky,
- zásada zákazu kompenzace,
- zásada vymezení okamžiku realizace,
- zásada stále kupní síly peněžní jednotky,
- zásada objektivit účetních operací.

Výše uvedené zásady pak vyúsťují v zásadu věrného zobrazení skutečnosti, která má klíčový význam. Tato zásada ukládá, že účetnictví vyjadřuje reálnou majetkovou, finanční a důchodovou situaci. Účetnictví věrně zobrazuje skutečnosti, které jsou jeho předmětem, je-li vedeno úplně, správně a průkazným způsobem. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

5.2.4 Směrná účtová osnova

Podle vyhlášky 410/2009 Sb., je uspořádání směrné účtové osnovy členěno na účtové třídy, účtové skupiny a syntetické účty. Toto členění směrné účtové osnovy je závazné pro všechny účetní jednotky. Mezi tyto jednotky patří územními samosprávnými celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace, státní fondy podle rozpočtových pravidel, pozemkový fond České republiky a organizační složky státu.

5.2.5 Účtový rozvrh

Podle vyhlášky 410/2009 Sb., si účetní jednotka sestaví účtový rozvrh, v němž uvede syntetické, analytické a podrozvahové účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů, k sestavení účetní závěrky a k přenosu účetních záznamů podle technické vyhlášky o účetních záznamech a podle jiných právních předpisů.

5.2.6 Účetní knihy

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví účtují účetní jednotky, pokud tento zákon nestanoví jinak v deníku, v němž účetní zápisy uspořádají z hlediska časového (chronologicky), v hlavní knize v níž účetní zápisy uspořádají z hlediska věcného (systematicky), dále v knihách analytických účtů a v knihách podrozvahových účtů.

5.2.7 Účetní závěrka

Podle vyhlášky 410/2009 Sb., se účetní závěrka skládá z částí:

- a) rozvaha (bilance),
- b) výkaz zisku a ztráty,
- c) příloha,
- d) přehled o peněžních tocích a
- e) přehled o změnách vlastního kapitálu.

Účetní závěrka se sestavuje v peněžních jednotkách české měny a vykazuje se v tisících Kč na dvě desetinná místa. (VYHLÁŠKA 16/2001 Sb.) Příspěvkové organizace, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a jejichž zřizovatelem je územní samosprávný celek nebo svazek obcí, nesestavují přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. (VYHLÁŠKA 410/2009 Sb.)

5.2.8 Audit ÚSC

Účetní audit prověřuje správnost účetních operací. Klade si za cíl prozkoumat a ověřit účetní výkazy. Je to tedy určitá forma kontroly zaměřená na oblast hospodaření.

Audit může být:

- Vnitřní - prováděný nezávislým orgánem přímo na daném článku územní samosprávy. Má vazbu na vnitřní kontrolní systém.
- Vnější (zpravidla zákonný) - prováděný auditorem nezávislým na účetní jednotce.

Audit musí provádět nezávislý auditor s odbornou způsobilostí, aby byla zajištěna objektivnost a nestrannost. Provádění auditu se řídí v každé zemi stanovenými normami, které především vymezují předmět auditu a rozsah auditu. Zpravidla vycházejí z mezinárodních auditorských standardů. (PEKOVÁ, 2004)

5.2.9 Výroční zpráva

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví jsou účetní jednotky povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení. Mezi tyto jednotky patří akciové společnosti, ostatní obchodní korporace, pokud mají povinnost auditu. Dále účetní jednotky, které jsou podnikateli, účetní jednotky, kterými jsou fyzické osoby, svěřenecký fond a to za podmínek podle zákona o účetnictví a účetní jednotky, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní předpis. Výroční zpráva musí kromě informací nezbytných pro naplnění účelu výroční zprávy dále obsahovat nejméně finanční a nefinanční informace o skutečnostech, které nastaly až po rozhovahovém dni, o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky, o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje, o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích, atd.

5.3 Účetní specifika

Základní funkcí účetnictví je poskytovat uživatelům spolehlivé informace o finančním stavu příslušné organizace, o jejím hospodářském výsledku, o plnění rozpočtu, o stavu majetku a závazků a jejich zdrojů za určité časové období, jímž je účetní období. (PODHORSKÝ, 2005)

Účetnictví plní řadu funkcí, které se vzájemně prolínají a doplňují. Jsou to zejména funkce:

- evidenční (registrační) – vedení soustavných zápisů o ekonomických jevech,
- analytická (vyhodnocovací) – poskytuje podklady pro rozbory hospodaření,
- kontrolní – z účetních podkladů je možno kontrolovat oprávněnost, správnost, přístupnost, účelnost a hospodárnost vynakládání jednotlivých složek majetku a operací,
- informační – poskytování údajů pro externí i interní uživatele. (REKTOŘÍ, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

5.3.1 Charakteristika odlišností účetních postupů a účtové osnovy ÚSC od podnikatelských subjektů

Odlišnosti účetních postupů územních samosprávných celků od podnikatelských subjektů najdeme v tabulce č. 1.

Tabulka 3: Odlišnosti účetních postupů ÚSC od podnikatelských subjektů

ÚSC	Podnikatelský subjekt
Při vedení účetnictví se řídí zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů	Při vedení účetnictví se řídí zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
Řídí se vyhláškou č. 410/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů	Řídí se vyhláškou č. 500/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Účetním obdobím je kalendářní rok	Účetním obdobím je kalendářní rok, či má možnost hospodářského roku
ÚSC hospodaří dle rozpočtu podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů	Podnikatelský subjekt hospodaří podle výsledku hospodaření (rozdíl mezi výnosy a náklady)
Zákon připouští možnost vést účetnictví ve zjednodušené rozsahu u příspěvkových organizací, u nichž o tom rozhodne jejich zřizovatel	Většina subjektů (ti kteří jsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem) musí vést účetnictví v plném rozsahu
Účetní závěrka, která je v plném rozsahu musí obsahovat i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu (ve zjednodušeném rozsahu být nemusí)	Účetní závěrku mohou doplnit o přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu
ÚSC nečlení výsledek hospodaření na provozní, finanční a mimořádný	Výsledek hospodaření člení na provozní, finanční a mimořádný
ÚSC zřizuje peněžní fondy, jako jsou sociální fond, fond rezerv a rozvoje, fond rozvoje bydlení, aj.	U podnikatelského subjektu nikoliv
ÚSC účtuje o přijatých a poskytnutých transferech	Podnikatelský subjekt neúčtuje o transferech
ÚSC nemá účet zřizovacích výdajů	Podnikatelský subjekt může účtovat o zřizovacích výdajích na účtu 011
ÚSC má účty pro výnosy z místních a správních poplatků	Podnikatelský subjekt nemá účty pro výnosy z místních a správních poplatků
ÚSC vykonávají mimo svojí hlavní činnosti i činnosti doplňkovou - hospodářskou	Podnikatelský subjekt má činnost hlavní a vedlejší

Zdroj: Vlastní zpracování

Územní samosprávný celek má některé odlišnosti účetních tříd ve směrné účtové osnově oproti podnikatelskému subjektu. Tyto odlišnosti najdeme v tabulce č. 2. Přičemž osnova je velmi podobná. Například v účtové třídě 2 má ÚSC účty rozpočtového hospodaření, krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry a půjčky. Taktéž podnikatelský subjekt má v účtové třídě 2 krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry. Nebo v účtové třídě 4 má nezisková organizace zařazeno jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé pohledávky a závazky, závěrečné účty a zvláštní zúčtování. I podnikatelský subjekt má v účtové třídě 4 účty kapitálové a dlouhodobé závazky. Účtová třída 5 (náklady) a 6 (výnosy) je pro neziskovou organizaci i podnikatele stanovena stejně. Akorát budou analytikou rozlišeny náklady a výnosy z hlavní činnosti a vedlejší hospodářské činnosti.

Tabulka 4: Odlišnosti ve směrné účtové osnově u podnikatelských subjektů a ÚSC

ÚSC	Podnikatelský subjekt
Směrná účtová osnova je členěna na účtové třídy, účtové skupiny a syntetické účty	Směrná účtová osnova je členěna na účtové třídy a účtové skupiny
Účetní jednotka sestaví účtový rozvrh, v němž uvede potřebné účty pro zaúčtování uskutečněných účetních případů a sestavení ÚZ	Uspořádání a obsah účtů ve směrné účtové osnově stanoví účetní jednotka
V účtové osnově jsou klasifikovány účty v účtové třídě 9	U podnikatelského subjektu nikoliv
Syntetické účty jsou závazně členěny na analytické účty, které jsou taxativně vyjmenovány tak, aby bylo zajištěno správné načtení jednotlivých částí výkazu	V rámci syntetických účtů účetní jednotky vytvářejí analytické účty podle svých potřeb
ÚSC má v účtové osnově synteticky členěny účty pro fondy – účty 401 až 419	U podnikatelského subjektu nikoliv

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4 Daňová specifika

Příjmy rozpočtů obce jsou různorodé. Z ekonomického hlediska je významné odlišování příjmů, které může územní samospráva ovlivnit (svým rozhodnutím, svou činností) a příjmů, které nemůže ovlivnit (rozhoduje o nich stát). (PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR 2008)

Nejvýznamnější skupinou příjmů územních rozpočtů tvoří ve většině vyspělých zemí daňové příjmy. Mají charakter běžných příjmů. Každoročně se opakují, i když v nestejně výši (někdy i v nestejně struktuře). Podle charakteru se dělí na daňové jako nenávratné příjmy a nedaňové jako všechny ostatní příjmy. (PEKOVÁ, 2011)

Klíčovým zákonem, který rozvrhuje daňové příjmy tak, aby státní rozpočet a rozpočty územních samosprávných celků byly relativně vyváženy, je zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v platném znění. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

Zvláštní zákon, v některých zemích rozpočtová pravidla, vymezuje tzv. daňové určení, které určuje druhy daní, které jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů, jejichž výnos však plyne celý přímo do rozpočtů obcí nebo do rozpočtů regionů. (PEKOVÁ, 2004)

Mezi nenávratné vlastní daňové příjmy patří:

- svěřené daně,
- sdílené daně,
- místní poplatky,
- správní poplatky. (PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR, 2008)

5.4.1 Svěřené daně

Tyto daně jsou zpravidla důchodového typu. (PEKOVÁ, 2011) V České republice se používá i termín výlučné neboli rozpočtově určené daně. Jejich výnos plyne celý přímo do příslušného rozpočtu. Mezi tyto daně patří například daň z nemovitostí nebo daň z příjmů právnických osob v případě kdy poplatníkem je obec. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

5.4.2 Sdílené daně

Výnos ze sdílených daní se rozděluje mezi státní rozpočet a obecní rozpočty. Mezi tyto daně patří daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob (bez výnosu daně, kdy je její plátcem obec nebo kraj).

Do obecních rozpočtů se sdílené daně rozdělují dle počtu obyvatel a stanovených koeficientů. Každá obec se na stanovené procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí určeným procentem. Procento zveřejní Ministerstvo financí ČR po dohodě s Českým statistickým úřadem vyhláškou, vydanou každoročně s účinností od 1. září

běžného roku, a to ve výši odpovídající poměru násobku počtu obyvatel obce a koeficientu velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v ČR. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

- Daň z přidané hodnoty - univerzální typ daně, o kterou se dělí státní rozpočet zpravidla s rozpočty jednotlivých stupňů územní samosprávy. Tyto podíly na státních daních jsou konkretizovány zákonem. (PEKOVÁ, 2004)
- Daň z příjmů právnických osob – podle zákona o daních z příjmů jsou předmětem daně příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Předmětem z daně jsou například příjmy z hospodářské činnosti, příjmy plynoucí ze ziskové hlavní činnosti, příjmy z nájemného z nestátního majetku, příjmy z reklam. Podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů mohou využít neziskové organizace odpočet. Základ daně mohou snížit až o 30 %, maximálně o 1 000 000,- Kč. Pokud částka činí méně než 300 000,- Kč včetně, lze odečíst částku ve výši 300 000,- Kč, maximálně do výše základu daně. Prostředky získané uplatnění tohoto odpočtu musí nezisková organizace použít ke krytí nákladů (výdajů) takových činností, z nichž příjmy nejsou předmětem daně, zejména do hlavní činnosti provozované se ztrátou. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

5.4.3 Místní poplatky

Soustava místních poplatků je uzákoněna zákonem o místních poplatcích. Tyto poplatky si spravují a vybírají obecní úřady sami, tzn. příslušný úředník. Při jejich vyměřování musí být respektován příslušný zákon.

Místní poplatky mají v současné době stále fakultativní charakter. To znamená, že zastupitelstvo obce rozhoduje o tom, zda obec bude vybírat od fyzických či právnických osob místní poplatky a jaké. Obce mají omezenou daňovou pravomoc při stanovení konkrétní sazby poplatku, neboť v zákoně o místních poplatcích jsou upraveny náležitosti místních poplatků, včetně zpravidla maximálně možné sazby nebo rozpětí sazeb. (PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR, 2008)

Obce mohou vybírat tyto místní poplatky:

- a) Poplatek ze psů
- b) Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
- c) Poplatek za užívání veřejného prostranství
- d) Poplatek ze vstupného
- e) Poplatek za ubytovací kapacity
- f) Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- g) Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj
- h) Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- i) Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

5.4.4 Správní poplatky

Správní poplatky neboli příjmy z vlastní činnosti. Jedná se o poplatky podle zákona o správních poplatcích za správní úkony, které obce vykonávají v rámci přenesené působnosti. Ačkoliv představují ekvivalentní platbu, lze velmi obtížně stanovit tento peněžní ekvivalent, tzn. stanovit, vykalkulovat výši různých nákladů na zabezpečení konkrétního správního úkonu, nemluvě o tom, že náklady se mohou mezi obcemi různit, sazby však musí být jednotné na celém území. Rozpočtová skladba je proto zahrnuje do daňových příjmů. (PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR, 2008)

Podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích mezi tyto poplatky patří například vydání stejnopisu rodného, oddacího nebo úmrtního listu, či ověření podpisu nebo otisku razítka na listině nebo na jejím stejnopisu, atd.

Územní samosprávné celky mohou být také plátcí již zmíněné svěřené daně a to daně z nemovitostí. Touto daní se každoročně zdaňuje nemovitý majetek ve vlastnictví obce. Objemově významnějším druhem daňového příjmu v rozpočtech obcí je podíl na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. (PEKOVÁ, 2011) Pokud obce využívá k vlastní podnikatelské činnosti vozidlo, podléhá dani silniční. (REKTOŘÍK, ŠELEŠOVSKÝ, 2002)

U každé daně zákon určí subjekt daně, tj. poplatníka, který ze zákona musí daň zaplatit nebo plátce, který vybere daň od poplatníka a odvede ji prostřednictvím správce daně do veřejného rozpočtu. Poplatníkem i plátcem daně může být fyzická osoba i právnická osoba. Předmětem daně neboli objektem daně může být příjem, majetek nebo spotřeba výrobků a služeb.

Správce všech daní jsou finanční úřady, v některých případech celní úřady, které daně vybírají a zprostředkovávají jejich převod do příslušného veřejného rozpočtu podle zákona o rozpočtovém určení daní. Správu a výběr místních poplatků si zajišťují příslušné obecní úřady samy. (PEKOVÁ, PILNÝ, JETMAR, 2008)

5.5 Daň z příjmů

Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů dělí tuto daň na daň na daň fyzických osob a právnických osob. Předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, není-li dále stanoveno jinak.

Poplatníci daně z příjmů právnických osob

Poplatníci daně z příjmů právnických osob jsou osoby právnické, organizační složky státu, podílové fondy, podfond akciové společnosti s proměnným základem kapitálu, fond penzijní společnosti, svěřenský fond a jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem. (ZÁKON č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

Zdaňovací období a sazba daně

Sazba daně u daně z příjmů právnických osob činí 19 %. Základ daně snížené o položky se zaokrouhluje na celé tisícikoruny dolů. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. (ZÁKON č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

Daňové přiznání a splatnost daně

Poplatník je povinen podat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob. Je-li zdaňovací období kratší než 1 rok, podává se daňové přiznání ve lhůtě a za podmínek pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, které činní nejméně 12 měsíců. Daňové přiznání se podává nejpozději od 3 měsíců od konce měsíce, do kterého spadá. (ZÁKON č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů)

5.6 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty patří mezi daně sdílené. Podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty je předmětem daně dodání zboží nebo přechod nemovitosti za úplatu, poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu a dovoz zboží s místem plnění. Zdanitelné plnění je plnění, které je předmětem daně a není osvobozeno od daně.

Osoba povinná k dani

Osoba povinná k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, pokud tento zákon nestanoví jinak. Ekonomickou činností se rozumí soustavná činnosti výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby. (ZÁKON č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Plátcí DPH

Plátcem DPH se stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000,- Kč. (ZÁKON č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Zdaňovací období a sazba DPH

U zdanitelného plnění nebo přijaté úplaty se uplatňuje základní sazby daně ve výši 21 %, nebo snížená sazba daně ve výši 15 %. A zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Plátce se může rozhodnout, že jeho zdaňovacím obdobím pro příslušný kalendářní rok je kalendářní čtvrtletí, pokud jeho obrat nepřesáhl 10 000 000,- Kč, není nespolehlivým plátcem, není skupinou a změnu zdaňovacího období oznámí správci daně do konce měsíce ledna příslušného kalendářního roku. (ZÁKON č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Daňové přiznání a splatnost daně

Plátce je povinen do 25 dnů po skončení zdaňovacího období podat daňové přiznání na tiskopisu předepsaném Ministerstvem financí, a to i v případě, že mu nevznikla daňová povinnost, pokud zákon nestanoví jinak. (ZÁKON č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

6. Metodika

První část diplomové práce je postavena na literárním přehledu o územních samosprávných celcích. O tom jak se územní samosprávné celky vyvíjeli, jak vznikají a jaký systém hospodaření mají. Hlavním finančním nástrojem hospodaření je rozpočet, který musí vyjadřovat všechny finanční vztahy, které obec ve svém okolí má. K poměrně propracovaným součástem finančního řízení patří finanční analýza, která je i v této části obsažena. Dále v literárním přehledu najdeme legislativní úpravu municipalit, což jsou nejdůležitější předpisy, mezi které patří zákonné normy v platném znění včetně pozdějších změn a doplňků a podle kterých územní samosprávné celky jednají a rozhodují. V závěru literárního přehledu najdeme přehled o účetních a daňových specifikách, hlavně o rozdílech v účetnictví mezi územní samosprávným celkem a podnikatelským subjektem.

V praktické části této diplomové práce bude především charakterizována zvolená obec Volyně. Jednotlivé analýzy, pro které mi byly poskytnuty podklady, mezi které patří rozvaha, výsledovka, příloha a výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územního samosprávného celku, budou aplikovány na časové rozpětí roku 2009 – 2013.

Dále v této části najdeme analýzu příjmů a výdajů obce, které vychází z rozpočtu. Příjmové položky členíme na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Výdaje zase členíme na běžné a kapitálové. V případě celkových příjmů a výdajů můžeme vidět, zda má obec přebytek či je ve schodku.

Následující analýza, jako nástroj pro zjištění vývoje finanční situace v hospodářském prostředí a v životě podniku je analýza horizontální a vertikální. Horizontální analýza umožňuje popsat změny hodnot jednotlivých položek ve srovnání s předcházejícím obdobím, nebo-li analýza pomocí bazických indexů. Vertikální analýza je metoda sloužící pro kvantifikaci podílu jedné složky na celku, nebo-li analýza pomocí řetězových indexů.

Další analýzou, která slouží pro posouzení dosavadního vývoje obce a poskytuje informace pro rozhodnutí do budoucna je finanční analýza. Mezi nejdůležitější ukazatele, které byly vybrány pro analýzu, patří rentabilita, likvidita neziskové organizace a financování neziskové organizace.

V závěru praktické části najdeme popis o účetním systému obce Volyně. O zúčtování příjmů a výdajů na peněžních účtech. Jak obec Volyně účtuje prostřednictvím peněžních

úctů, jak už na Pokladně tak na Základní běžném účtu. Dále je tato část věnována majetku obce, jeho dělení a zařazení majetku podle výše hranice z příslušných směrnic. Navazuje dále na to téma technické zhodnocení a příklady o jeho účtování. Na konec jsou zpracovány dotace, jak už přijaté tak poskytnuté, a i následné zaúčtování. Též byly pro představu zpracovány přijaté i poskytnuté dotace obce Volyně pro rok 2012.

7. Charakteristika obce

7.1 Historie obce Volyně

Dávná historie osídlení místa na levém břehu řeky Volyňky je zahalena tajemstvím. Archeologické nálezy, jimž je věnována rozsáhlá expozice v městském muzeu, svědčí o slovanském osídlení již v 7. století. Menší hradiště - provincie Wolinich - se v písemných pramenech objevuje ale až v r. 1271. Původ jména dodnes není znám. Souvislosti se slovanským kmenem, sídlícím kdysi na Ukrajině, jsou pouze hypotetické. Toto hradiště bylo později nahrazeno kamennou stavbou, předchůdkyní dnešní tvrze, která je sídlem Městského muzea.

V roce 1299, kdy byla Volyně povýšena jako součást majetku kapituly pražské na město se datuje její rozvoj. V r. 1327 byl dostaven farní kostel a městské opevnění. Koncem 14. století tu byl soud, lázně a téměř v každém domě se vařilo pivo. V té době tu působil Mistr Martin, věrný přítel Husův a vykonavatel jeho poslední vůle.

O významu místa a právech měšťanů v té době svědčí fakt, že v 15. století vedlo město Volyně dlouholetý a nakonec vítězný spor s královským městem Písek o dovoz soli a placení mýtného.

V letech 1521-1529 byla na náměstí vlašskými staviteli postavena budova radnice - půvabná renesanční stavba s loubím a věží, jejíž celé průčelí je pokryto sgrafity. Původní výzdoba však byla o 350 let později těžce poškozena ohněm a nynější výzdoba pochází z r. 1927.

V současné době zde sídlí Městské kulturní středisko.

16. století přineslo rozvoj řemesel, z nichž nejpočetnější byly cechy soukenické, koželužské (související s tehdy rozšířeným chovem ovcí) a pekařské.

Dokladem židovské komunity ve Volyni je hřbitov, založený asi na počátku 18. století za obcí. Jihozápadně od města, na zalesněném vrchu Malsička, kde najdeme nejen hřbitovní kostel Proměnění Páně. V r. 1618 byl na vrchu Malsička dostavěn renesanční sálový kostel Proměnění Páně. Zachované malby dokazují, že v té době vrcholila zámožnost městečka. Kolem kostela je hřbitov s urnovým hájem, kde najdeme hroby mnoha významných osobností - archeologa Jana Vratislava Želízka, básníka a spisovatele Čenka Bendla, astronoma a matematika Jindřicha Svobody, básníka a

přítele Wolkerova Jaroslava Hůlky, malíře Aloise Lhoty, architekta Josefa Niklase či trojice bratrů Boháčů, malířů a sochařů.

Třicetiletá válka přinesla plenění, požáry, násilím vybírané poplatky. I léta poválečná přinášejí povodně, požáry, epidemie, průjezdy cizích vojsk. Přesto se v té době město rozrůstá za hradby. Na paměť hrozivé morové epidemie byl v r. 1760 postaven uprostřed náměstí mezi lipami mariánský sloup.

V 19. století se tvář městečka začíná výrazně měnit. Byly položeny základy městské kanalizace, vydlážděno náměstí, a začínali se stavět nové patrové domy. V r. 1849 tu byl založen poštovní úřad, o rok později soud a berní úřad. V roce 1885 byla dostavena všeobecná nemocnice (dnes léčebna dlouhodobě nemocných, Volyňská léčebna, s.r.o.), o 8 let později byl zahájen provoz na železniční trati Strakonice - Vimperk. Další snahy o vybudování průmyslu však neměly trvalého výsledku, a proto se město v následující době věnovalo rozvoji školství a spokojenosti výletníků. Počátkem 20. století se objevují budovy měšťanských škol a od r. 1933 se městečko chlubí areálem střední průmyslové školy.

Dnes je Volyně sídlem školy mateřské, základní, umělecké, střední odborné, státní jazykové školy, střední průmyslové i školy vyšší, a dokonce největší školy v přírodě v celé republice.

Průmyslem zůstala téměř nedotčena, a tak je již od doby 1. republiky vyhledávaným cílem rekreatantů.

7.2 Charakteristika obce Volyně

Znak obce Volyně:

Městský prapor Volyně:

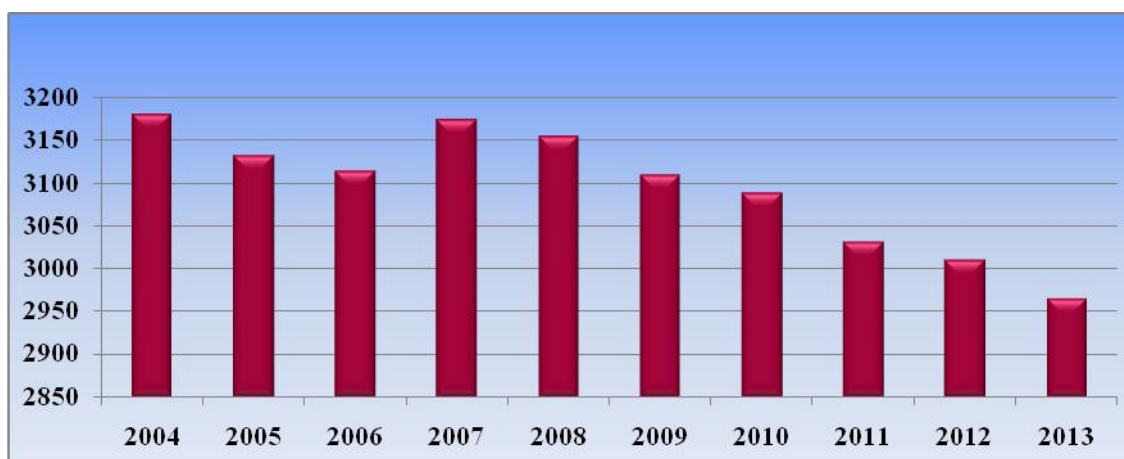

Volyně je město ležící v severozápadní části Jihočeského kraje, na řece Volyňce zhruba 10 km jižně od Strakonice a 15 km severovýchodně od Vimperka. Jeho historické jádro je od roku 1990 městskou památkovou zónou.

Místní části Zechovice a Starov jsou vesnice, které přiléhají k centrální místní části Volyně na západní straně, leží při silnici III/1706, vedoucí do Nahořan. Místní části Černětice a Račí leží jižně od vlastní Volyně a společně tvoří exklávu (oddělené území) města, od něhož jsou odděleny obcí Nišovice.

Město má v současné době kolem tří tisíc obyvatel a během roku v něm přebývá tisícovka studentů dvou středních škol a jedné vyšší odborné (Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Volyně, Střední škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Volyně). Katastrální výměra obce je 2058 ha. A nachází se v nadmořské výšce 461 metrů nad mořem.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel

Zdroj: Vlastní zpracování

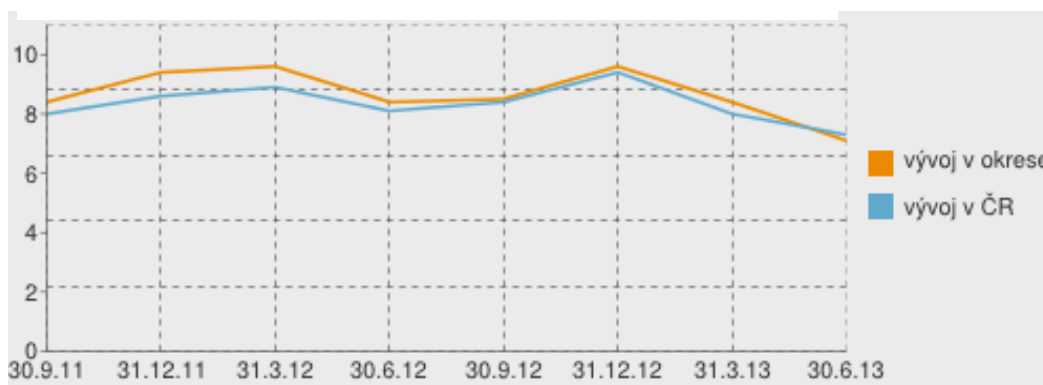
Obec je zřizovatelem rozpočtových, příspěvkových, zřizovaných, řízených a jiných organizací, které jsou povinným subjektem zřízeny nebo jsou navázány na rozpočet

města. Mezi tyto organizace patří Technické služby města Volyně, Volyňská kultura, Městské muzeum, Městská knihovna, Mateřská škola a Základní škola.

Město má samostatnou a přenesenou působnost. V samostatné působnosti městský úřad plní úkoly uložené Radou města a Zastupitelstvem města. V oblasti přenesené působnosti odpovídá Krajskému úřadu v Českých Budějovicích. Město vede i matriku, kde zapisuje narození, svatby i úmrtí do matričních knih a vydává příslušné doklady. V roce 2008 bylo na městském úřadě také zřízeno pracoviště Czech Point. Tato služba je určena ke snadnější komunikaci občanů s veřejnou správou z jednoho místa. Město Volyně je plátcem DPH. Město má vedlejší činnost jako je například poskytování služeb v oblasti výroby, obchodu a služeb, či podniká v oblasti nakládání s nebezpečným odpadem, apod.

Míra nezaměstnanosti v okrese Strakonice se pohybuje okolo 7,1 % (stav k 30. 6. 2013), což představuje okolo 3 486 osob bez práce. Lidé jezdí za prací i do okolních vesnic a měst.

Graf 2: Vývoj nezaměstnanosti v okrese Strakonice

Zdroj: <http://www.odhadonline.cz/odhad>

Obec vydává jednou měsíčně noviny s názvem Zpravodaj města Volyně, kterými informuje občany o dění v obci. Tyto noviny dostává každá domácnost.

7.2.1 Organizační struktura obce Volyně

- Zastupitelstvo města – 15 členů

Zastupitelstvo obce schvaluje program rozvoje obce a též schvaluje rozpočet obce a závěrečný účet obce. Jednání zastupitelstva řídí zpravidla starosta, případně starostou pověřený člen zastupitelstva.

- Rada města – 5 členů

Rada obce je výkonným orgánem a za své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení.

- Starosta a místostarosta

Starosta je volen zastupitelstvem obce a zastupuje obec navenek. Tuto funkci v obci Volyně vykonává Ing. Václav Valhoda. Místostarostu též volí do funkce zastupitelstvo obce a tuto funkci vykonává Ing. Martin Červený.

- Finanční a kontrolní výbor

Výbor plní úkoly, kterými jej pověřil zastupitelstvo obce a také za své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Tento výbor má 7 členů. Kontrolní výbor kontroluje usnesení zastupitelstva obce a rady obce. Též kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem. Tento výbor má 7 členů.

- Osadní výbor Černětice – Račí – 5 členů
- Osadní výbor Zechovice – Starov - 3 členové
- Zájmová komise – 5 členů

Schéma 3: Organizační struktura města Volyně (viz. příloha č. 1)

7.2.2 Vyhlášky města Volyně

Mezi obecně závazné vyhlášky města Volyně patří:

- Obecně závazná vyhláška č. 1/1995 o závazných částech územního projektu zóny Volyně centrum, aktualizace plánu centrální zóny;
- Obecně závazná vyhláška č. 4/2008, kterou se vydává požární řád obce;

- Obecně závazná vyhláška č. 1/2009, kterou se zrušují některé obecně závazné vyhlášky města Volyně;
- OZV č. 2/2009 O stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných; tanečních zábav, diskoték a jiných kulturních podniků k zajištění veřejného pořádku;
- OZV č. 3/2009 O stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Volyně;
- OZV č. 4/2009, kterou se stanovují pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství ve městě a vymezují prostory pro volné pobíhání psů;
- OZV č. 5/2009, k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na veřejných prostranstvích;
- OZV č. 7/2009, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 3/2008 o místních poplatcích
- OZV č. 1/2010 o místních poplatcích;
- OZV č. 3/2010 o místním poplatku za provozovaný výherní přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí podle jiného právního předpisu;
- OZV č. 1/2011, kterou se stanoví školský obvod základní školy zřizované městem Volyně;
- OZV č. 2/2011 o stanovení míst a času, ve kterém je provozování některých sázkových her povoleno;
- OZV č. 1/2012, kterou se ruší obecně závazná vyhláška č. 3/2010;
- OZV č. 3/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů;
- OZV č. 1/2013, kterou stanoví systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce.

7.2.3 Spolky a organizace

V obci se nachází organizace a spolky jako je Junák – svaz skautů a skautek, Český svaz včelařů, Myslivecké sdružení Háje, Český svaz chovatelů, Český svaz žen, Český zahrádkářský svaz, Český kynologický svaz a Sdružení hasičů. Mezi sport ve Volyni patří Fitcentrum, Tenisový klub, T.J. Sokol a SK Slavoj (fotbalový klub).

8. Účetní systém obce

Tato kapitola bude věnována zúčtování příjmů a výdajů na Základním běžném účtu a Pokladně. Zpracování dlouhodobého majetku a technického zhodnocení. A zpracování přijatých investičních a poskytnutých neinvestičních dotací obce Volyně.

8.1 Zúčtování příjmů a výdajů

Podle vydané směrnice platné pro rok 2013 obec účtuje o příjmech a výdajích pomocí Základní běžného účtu – 231, dále analyticky členěno. Rozdělení jednoho Základního běžného účtu na 3 analytiky umožňuje lépe kontrolovat správnost zaúčtování účetních případů. Pro účtování transferů poskytnutých i přijatých, převádění prostředků mezi bankovními účty, finanční vypořádání, poskytnuté a přijaté splátky, zakládání a rušení termínovaných vkladů, převádění úvěrů k použití na Základním běžném účtu a pro splátky úvěrů obec používá účet 231 1xx – Základní běžný účet „klasický“. Pro účtování rozpočtových i nahodilých příjmů obec používá účet 231 2xx – Základní běžný účet „příjmový“. A pro účtování investičních a neinvestičních výdajů obec používá účet 231 3xx – Základní běžný účet „výdajový“.

Dále obec může účtovat o hotovostních příjmech a výdajích na účtu 261 – Pokladna, který je dále podle potřeb analyticky rozdělen.

V následující tabulce jsou uvedeny příklady účtování příjmů a výdajů ze Základního běžného účtu a Pokladny.

Tabulka 5: Příklady účtování příjmů a výdajů na Základním běžném účtu

Text	Částka	MD		D	
		SÚ	AÚ	SÚ	AÚ
FAP za materiál - VBÚ	86,00 Kč	321	0032	231	0360
FAV - odstranění odpadu -VBÚ	8 108,00 Kč	231	0260	311	0931

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Tabulka 6: Příklady účtování příjmů a výdajů v Pokladně

Text	Částka	MD		D	
		SÚ	AÚ	SÚ	AÚ
Výnosy z prodeje služeb - příjem	711,00 Kč	261	0140		
Služba	587,60 Kč			602	0301
DPH - 21 %	123,40 Kč			343	0025
Spotřeba materiálu	1 500,00 Kč	501	0301	261	0140

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

8.2 Dlouhodobý majetek

Obec podle vydané směrnice platné pro rok 2013 dělí majetek na nehmotný – účtová skupina 01, hmotný – účtová skupina 02 a 03, finanční – účtová skupina 06 a na drobný dlouhodobý nehmotný majetek – účet 018 a drobný hmotný dlouhodobý majetek – účet 028.

Dlouhodobý majetek se pořizuje koupí a ocenění majetku je pořizovací cenou, vyrobeno vlastní činností a ocenění majetku bude vlastními náklady, bezúplatným nabytím (darováním) majetku a ocenění bude reprodukční pořizovací cenou a převodem podle zvláštních právních předpisů a ocenění majetku bude reprodukční pořizovací cenou.

Dlouhodobý nehmotný majetek obsahuje nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software a ocenitelná práva s dobou použitelnosti delší než jeden rok, u kterých ocenění převyšuje částku 60 000,- Kč. Za dlouhodobý nehmotný majetek se také považuje i technické zhodnocení, jehož ocenění převyšuje částku 60 000,- Kč v rámci jednoho účetního období.

Drobný dlouhodobý nehmotný majetek je majetek, kterého doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění v částce 7000,- Kč a vyšší a nepřevyšuje částku 60 000,- Kč. Drobný nehmotný majetek pod hodnotou 7000,- Kč se účtuje přímo do nákladů. Obec jej nevede v operativní ani v podrozvahové evidenci.

Dlouhodobý hmotný majetek obsahuje stavby bez ohledu na pořizovací cenu, technické zhodnocení, samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než jeden rok a s oceněním jedné položky převyšující částku 40 000,- Kč. Dále tam obec zařazuje pěstitelské celky trvalých porostů, pozemky a kulturní předměty obsahující bez ohledu

na ocenění (zejména kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty, umělecká díla a obdobné věci včetně souboru těchto předmětů).

Drobný dlouhodobý hmotný majetek zahrnuje movité věci popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technickoekonomickým určením, u kterých je doba použitelnosti delší než jeden rok a ocenění jedné položky je v částce 3 000,- Kč a vyšší a nepřevyšuje částku 40 000,- Kč. Dále obec zahrnuje bez ohledu na výši pořizovací ceny předměty z drahých kovů a věci z ukončeného finančního leasingu koupené nájemcem. Drobný dlouhodobý hmotný majetek pod hodnotou 3 000,- Kč se účtuje přímo do nákladů na účet 501 – Materiální náklady. Obec vede majetek v hodnotě 1000,- - 2 999,- Kč v operativní evidenci a na podrozvahovém účtu.

Dlouhodobý finanční majetek obsahuje cenné papíry a podíly, které budou v držení obce déle než jeden rok. Mezi tyto papíry a podíly obec zahrnuje dlužené cenné papíry držené do splatnosti, půjčky osobám ve skupině, termínované vklady dlouhodobé a tak dále.

Poslední rozdělení majetku má obce **Ostatní dlouhodobý majetek**. Jsou to druhy majetku, u kterých se doba použitelnosti považuje za dobu kratší než jeden rok bez ohledu na pořizovací ceny a tento majetek nebude evidován v účetní evidenci. Mezi tento majetek obec zahrnuje například textilie, různé fólie, výrobky z papíru a tenkých plastů sloužící jako obaly, osobní ochranné pomůcky a nářadí.

Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a do doby uvedení do užívání se pořizovaný majetek sleduje na účtu 041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek. Analyticky budou členěny jednotlivé majetky případně jednotlivé druhy majetků. Pokud u dlouhodobého majetku nevznikají náklady spojené s jeho pořízením a ihned se uvádí do používání, je možno účtovat přímo na příslušné účty skupiny 01x.

Pořízení dlouhodobé hmotného majetku a do doby uvedení do užívání se pořizovaný majetek sleduje na účtu 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek se sledují na účtu 052 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek.

Pořízení dlouhodobého finančního majetku a do doby uvedení do užívání se pořizovaný majetek sleduje na účtu 043 – Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek.

Dlouhodobým majetkem (hmotným i nehmotným) se stávají pořizované věci obce uvedením do stavu způsobilého k užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění

technických funkcí a povinností stanovenými zvláštními právními předpisy a normami pro užívání. V účetnictví je uvedení do stavu způsobilého k užívání účtováno na majetkových účtech 01, 02, 03 a 06.

V následující tabulce je uveden příklad účtování pořízení dlouhodobého hmotného majetku a následné zařazení a úhrada faktury.

Tabulka 7: Příklad účtování pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Text	Částka	MD	D
Faktura dodav. - dopravní prostředek	50 000,00 Kč	042	321
Úhrada faktury	50 000,00 Kč	321	231
Zařazení majetku do užívání	50 000,00 Kč	022	042

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

8.3 Technické zhodnocení

Technickým zhodnocením se rozumí konstrukce nebo modernizace. Rekonstrukcí se rozumí zásahy do majetku obce, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů (charakterizujících veličin). Modernizací se rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku. V posouzení zda jde o technické zhodnocení je vždy nutno se opírat o stanovisko techniků.

Ocenění jednotlivého dlouhodobého nehmotného majetku se zvýší o technické zhodnocení, pokud náklady na něj v úhrnu za rok převýší částku 60 000,- Kč a pokud je technické zhodnocení uvedeno v daném roce do užívání.

Ocenění jednotlivého odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku se zvýší o technické zhodnocení, pokud náklady obce na něj v úhrnu za rok převýší částku 40 000,- Kč a technické zhodnocení je v daném roce uvedeno do užívání.

Ke zjišťování, zda zásahy do majetku dosáhly hranice pro technické zhodnocení, používáme Uspořádací účty technického zhodnocení 044 pro dlouhodobý nehmotný majetek a 045 pro dlouhodobý hmotný majetek. Dosáhnou-li hranice pro technické zhodnocení, navýšíme ocenění majetku, nedosáhnou-li hranice, převedeme do nákladů. Využití je omezeno na 1 účetní období, ke konci roku musí mít nulový stav.

V následujících tabulkách budou uvedeny příklady na technické zhodnocení majetku. V prvním případě překročí úhrn plnění částku pro technické zhodnocení a v druhém případě úhrn plnění částku pro technické zhodnocení nepřekročí.

Tabulka 8: Příklad účtování technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku roku 2012

Text	Částka	MD	D
FAP1 - Na případné techn. zhodn. budovy - 2012	10 000,00 Kč	045	321
Zaplacení faktury přijaté 1	10 000,00 Kč	321	231
FAP2 - Na technické zhodnocení budovy - 2012	15 000,00 Kč	045	321
Zaplacení faktury přijaté 2	15 000,00 Kč	321	231

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejpozději k rozvahovému dni účtuje obec o úhrnu plnění na účet 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek se souvztažným zápisem na účtu 045 – Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého majetku tehdy, pokud v průběhu běžného účetního období úhrn plnění převyší částku 40 000,- Kč, a nebo pokud v průběhu běžného účetního období úhrn plnění nepřevyší částku 40 000,- Kč, avšak je zde předpoklad splnění podmínek podle vyhlášky 410/2009 Sb.

K okamžiku uvedení technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku do stavu způsobilého k užívání obec účtuje na příslušném účtu účtové skupiny 02 se souvztažným zápisem na účtu 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek.

Tabulka 9: Pokračování příkladu na technické zhodnocení DHM – konec účetního období 2012

Text	Částka	MD	D
K 31.12 přeúčtování technického zhodnocení	25 000,00 Kč	042	045

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 10: Účetní období 2013 - Poslední došlá faktura na technické zhodnocení budovy a zařazení majetku do užívání

Text	Částka	MD	D
FAP3 - Na technické zhodnocení budovy - 2013	30 000,00 Kč	042	321
Zaplacení faktury přijaté 3	30 000,00 Kč	321	231
Zařazení budovy do užívání	55 000,00 Kč	02x	042

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě, že by bylo možné zařazení majetku do užívání v účetním období 2012, postupuje se stejným způsobem. Nejdříve obec přeúčtuje konečný zůstatek z účtu 045 - Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého majetku se souvztažným zápisem na účet 042 - Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek, a poté zařadí majetek do užívání na příslušný účet účtové skupiny 02 se souvztažným zápisem na účet 042.

Pokud ale v průběhu běžného účetního období úhrn plnění nepřevyší částku 40 000,- Kč a není zde předpoklad splnění podmínek podle vyhlášky 410/209 Sb. v některém z následujících účetních období, účtuje obec o úhrnu těchto plnění nejpozději k rozvahovému dni na příslušné účty nákladů, se souvztažným zápisem na účtu 045 - Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého majetku.

Tabulka 11: Příklad účtování technického zhodnocení DNM, který nepřesáhl úhrn plnění

Text	Částka	MD	D
FAP1 - Na případné techn. zhodn. budovy - 2013	5 000,00 Kč	045	321
Zaplacení faktury přijaté 1	5 000,00 Kč	321	231
FAP2 - Na technické zhodnocení budovy - 2013	10 000,00 Kč	045	321
Zaplacení faktury přijaté 2	10 000,00 Kč	321	231

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12: Konec účetního období 2013 - přeúčtování do nákladů

Text	Částka	MD	D
K 31.12 přeúčtování do nákladů	15 000,00 Kč	5xx	045

Zdroj: Vlastní zpracování

U technické zhodnocení dlouhodobé nehmotného majetku by se postupovalo stejným způsobem jako u hmotného majetku, akorát s rozdílem, že úhrn plnění pro technické zhodnocení má převýšit částku 60 000,- Kč. A dále by se použily účty 045 - Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku. Pro přeúčtování na konci účetního období by se použil účet 041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek. A pro zařazení majetku do užívání by se použily účty účtové skupiny 01.

8.4 Přijatá a poskytnutá dotace (transfer)

Transferem se rozumí poskytnutí peněžních prostředků z veřejných rozpočtů i přijetí peněžních prostředků veřejnými rozpočty, včetně prostředků ze zahraniční, zejména v případě státního rozpočtu, rozpočtů územních samospráv či státních fondů, tedy zejména dotace, granty, příspěvky, subvence, dávky, nenávratné finanční výpomoci, podpory či peněžní dary. Obec Volyně dostává dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje a od státních fondů. Též poskytuje dotace svým zřízeným příspěvkovým organizacím, spolkům a sdružením.

8.4.1 Přijatá dotace investiční

Investičním transferem se rozumí transfer, který je určen k financování dlouhodobého majetku příjemcem, který tento dlouhodobý majetek pořizuje, s výminkou drobného dlouhodobého majetku.

V následujících tabulkách budou uvedeny příklady pro účtování přijaté investiční dotace bez finančního vypořádání a dotace s finančním vypořádáním.

Tabulka 13: Příklad účtování přijatého investičního transferu bez vypořádání

Text	MD	D
Předpis investičního transferu	346	403
Přijetí dotace na Základní běžný účet	231	346

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě transferu nerealizovaného formou zálohy, a proto nemůže být zpochybněna jeho výše, účtuje příjemce - obec o předpisu pohledávky z titulu poskytnutého transferu na stranu příslušného pohledávkového syntetického účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem na účet 403 – Transfery na pořízení dlouhodobého majetku.

O přijetí transferu účtuje příjemce – obec na stranu příslušného účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24 se souvztažným zápisem na příslušný syntetický účet účtové skupiny 34. V našem příkladě je to účet 346 – Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi.

S povinností vypořádání

Vyplývá-li z jiného právní předpisu či ze smlouvy mezi poskytovatelem transferu a jeho příjemcem povinnosti vypořádání, účtuje příjemce - obec po přijetí zálohy na stranu příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 neb 24 a to se souvztažným zápisem na stranu 374 – Krátkodobé přijaté zálohy na transfery nebo 472 – Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery.

Tabulka 14: Příklad na účtování přijaté investiční dotace s finančním vypořádáním

Text	MD	D
Přijetí krátkodobé zálohy na investiční transfer	231	374
Vyúčtování zálohy na transfer	346	403
Vyúčtování zálohy na transfer	374	346

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě vypořádání transferu realizovaného formou zálohy v účetním období, v jakém byl transfer poskytnut, účtuje příjemce - obec na stranu příslušného pohledávkového účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem na účet 403 – Transfery na pořízení dlouhodobého majetku. Dále o vypořádání transferu účtuje

příjemce - obec na účet 374 – Krátkodobé přijaté zálohy na transfery nebo na účet 472 – Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery se souvztažným zápisem na stranu příslušného pohledávkového syntetického účtu účtové skupiny 34.

Tabulka 15: Pokračování příkladu - inkaso doplatku investičního transferu

Text	MD	D
Příjem doplatku transferu ve stejném roce	231	346

Zdroj: Vlastní zpracování

O inkasu doplatku účtuje příjemce – obec na stranu příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24 se souvztažným zápisem na stranu příslušného pohledávkového syntetického účtu účtové skupiny 34. V našem příkladě na účet 346 - Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi.

Tabulka 16: Úhrada přeplatku investičního transferu

Text	MD	D
Úhrada přeplatku investiční dotace	374	231

Zdroj: Vlastní zpracování

O úhradě přeplatku účtuje příjemce – obec na stranu účtu 374 – Krátkodobé přijaté zálohy na transfery nebo v případě přijetí dlouhodobé zálohy na transfer bude příjemce - obec používat účet 472 – Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery se souvztažným zápisem na stranu příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24.

V případě, že pořizovaný majetek bude uveden do užívání před datem vyúčtování transferu, musí být z důvodu správného rozpouštění transferu ve věcné a časové souvislosti vytvořen dohadný účet aktivní k datu uvedení majetku do užívání, i když se jedná o transfer nepodléhající vypořádání. Vyúčtování tohoto transferu bude probíhat prostřednictvím účtu 388 – Dohadné účty aktivní. V případě nepřesného odhadu se rozdíl účtuje na příslušné strany účtu 403 a 673.

Obec Volyně přijímá dotace ze Státního rozpočtu, z Rozpočtu kraje a ze Státního fondu. Pro rok 2012 dostala Volyně celkem 11 708 747,28 Kč dotací. V následujících

tabulkách je uveden přehled dotací včetně částky a poskytovatele. A celkový přehled výši přijatých dotací pro sledované období za rok 2009 – 2012.

Tabulka 17: Přijaté dotace za rok 2012

Č.	Částka v Kč	Účel poskytnuté dotace	Poskytovatel
1.	126 469,00	Aktivní pol.zaměstnanosti-OPZ	Státní rozpočet
2.	212 727,00	Aktivní politika zaměstnanosti	Státní rozpočet
3.	16 861,00	Dotace JSDHO MV ČR	Státní rozpočet
4.	7 222 811,81	Sběrný dvůr FS	Státní rozpočet
5.	1 745 812,00	MMR Podporované byty 2012	Státní rozpočet
6.	649 195,20	OPVK EU ZŠ Volyně	Státní rozpočet
7.	197 000,00	Regen.měst.pámát.rezervací-NIV	Státní rozpočet
8.	90 000,00	MMKC Galerie Na shledanou	Státní rozpočet
9.	70 000,00	Dotace PAP	Státní rozpočet
10.	24 000,00	Dotace - přímá volba prezidenta	Státní rozpočet
11.	145 000,00	Dotace - volby do zastupitelstva krajů	Státní rozpočet
12.	15 000,00	MMKC dot.movité kulturní dědictví	Rozpočet kraje
13.	30 000,00	MMKC soubor obrazů	Rozpočet kraje
14.	44 000,00	dotace tělocvična ZŠ	Rozpočet kraje
15.	13 000,00	Dotace čp. 1 kaplička Černětice	Rozpočet kraje
16.	300 000,00	MŠ výměna oken	Rozpočet kraje
17.	80 000,00	MMKC - Žijeme v památkách	Rozpočet kraje
18.	30 000,00	MMKC Bizardní svět Al. Boháče	Rozpočet kraje
19.	200 000,00	Bezpeč. Prvky silniční přechody	Rozpočet kraje
20.	15 000,00	Oprava pomníku v Zechovicích	Rozpočet kraje
21.	37 000,00	Dotace SDH	Rozpočet kraje
22.	20 000,00	MMKC Jazz na malém městě	Rozpočet kraje
23.	424 871,27	Sběrný dvůr SFŽP	Státní fond

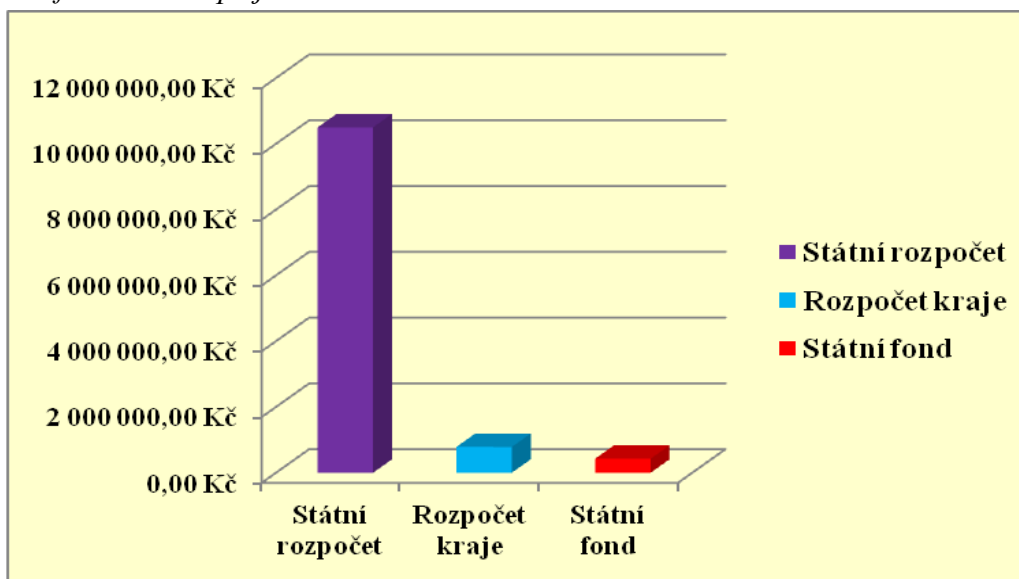
Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Tabulka 18: Celkové přijaté dotace za rok 2012

Poskytovatel dotace	Celková částka
Státního rozpočet	10 499 876,01 Kč
Rozpočet kraje	784 000,00 Kč
Státní fondy	424 871,27 Kč
Celkem	11 708 747,28 Kč

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Graf 3: Celkové přijaté dotace za rok 2012

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

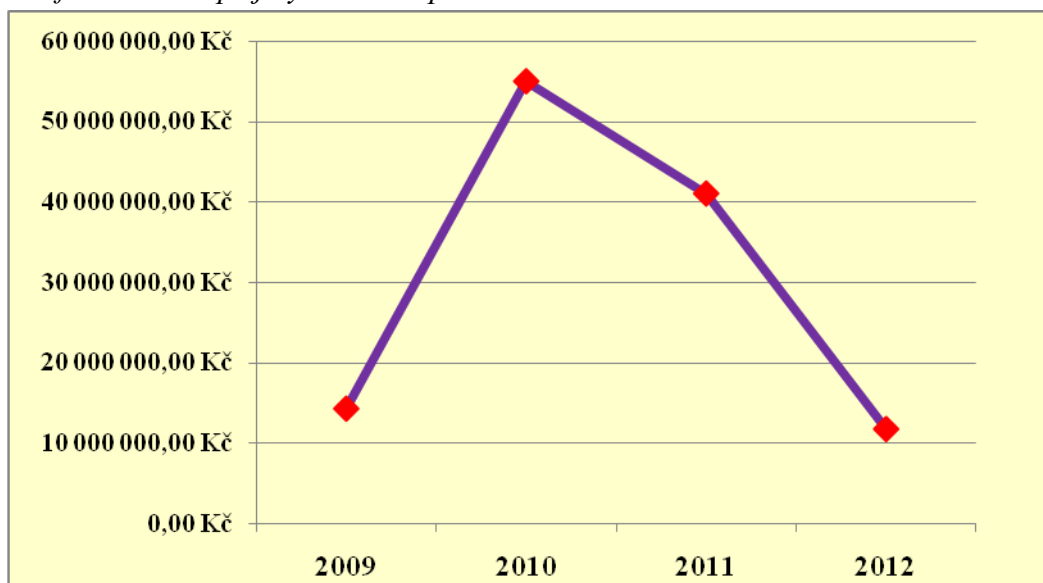
Z tabulky a grafu je zřejmé, že nejvyšší dotace v roce 2012 byly ze Státního rozpočtu. V tomto roce byly dotace poskytnuty pro sběrný dvůr ve výši 7 222 811,81 Kč a od Ministerstva pro místní rozvoj ČR na podporované byty 2012 ve výši 1 745 812,- Kč. Nejnižší dotace poskytl obci Státní fond pro sběrný dvůr ve výši 424 871,27 Kč. Z Rozpočtu kraje byly poskytnuty dotace například pro bezpečnostní prvky silničních přechodů ve výši 200 000,- Kč nebo pro Městskou školku ve Volyni na výměnu oken ve výši 300 000,- Kč. Celkově bylo poskytnuto obci z Rozpočtu kraje dotace ve výši 784 000,- Kč.

Tabulka 19: Přehled celkově přijatých dotací pro rok 2009 - 2013

Rok	Celková částka
2009	14 258 491,73 Kč
2010	55 039 217,68 Kč
2011	41 048 434,72 Kč
2012	11 708 747,28 Kč

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Graf 4: Přehled přijatých dotací pro rok 2009 - 2013

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Nejvyšší dotace byly přijaty ve Volyni v roce 2010 a to ve výši 55 039 217,68 Kč. V tomto roce byly poskytnuty dotace na obnovu majetku po povodních roku 2009. Nejméně dotací bylo přijato ve Volyni v roce 2012 ve výši 11 708 747,28 Kč.

8.4.2 Poskytnutá dotace provozní (neinvestiční)

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na povinnosti schvalovat účetní závěrky, doporučuje příslušný Krajský úřad obcím v pozici zřizovatele, aby zajistily kontrolu účetních výkazů svých příspěvkových organizací tak, že příspěvková organizace zašla zřizovateli čtvrtletně výkazy v tištěné podobě s originálním podpisem statutárního zástupce.

Obec na základně zaslaných podkladů provede formální kontrolu správnosti účetních výkazů své příspěvkové organizace. Kontroluje například rovnost aktiv a pasiv, prověřuje minusové stavy účtů a zajištění jejich opravy, provádí formální kontrolu výsledku hospodaření a dodržování závazných ukazatelů a podobně.

V případě transferu, který je realizován formou poskytnutí peněžních prostředků před splněním povinnosti jejich vyúčtování nejpozději k okamžiku provedení finančního vypořádání, se o takových peněžních částkách účtuje jako o zálohách. O zálohách účtuje poskytovatel nebo příjemce v případech, kdy z jiného právního předpisu nebo ze

smlouvy mezi poskytovatelem transferu a jeho příjemcem vyplývá povinnost vypořádání.

V následujících tabulkách budou uvedeny příklady pro účtování poskytnuté provozní dotace bez finančního vypořádání a dotace s finančním vypořádáním pro Základní školu.

Tabulka 20: Příklad účtování poskytnuté provozní dotace bez finanč. vypořádání Základní škole

Text	MD	D
Předpis závazku	572	349
Úhrada závazku škole	349	231

Zdroj: Vlastní zpracování

Jestliže obec poskytuje provozní dotaci bez povinnosti finančního vypořádání své zřízené příspěvkové organizaci, v našem příkladě Základní škole, účtuje poskytovatel o vzniku závazku z titulu poskytnutí transferu na příslušném účtu účtové skupiny 57 se souvztažným zápisem na účet účtové skupiny 34. V našem příkladě jsme použili účet 572 – Náklady vybrané ústřední vládní instituce na transfery a účet 349 – Závazky k vybraným místním vládním institucím.

O poskytnutí transferu účtuje poskytovatel – obec na stranu příslušného účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem na účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24.

S povinností vypořádání

Vyplývá-li z jiného právního předpisu či ze smlouvy mezi poskytovatelem transferu a jeho příjemcem povinnost vypořádání, účtuje poskytovatel - obec o poskytnutí zálohy na účet 373 – Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery nebo v případě dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery na účet 471 – Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery, a to se souvztažným zápisem na příslušný účet účtové skupiny 22, 23 nebo 24.

Tabulka 21: Příklad účtování poskytnuté zálohy s vypořádáním Základní škole

Text	MD	D
Přijetí krátkodobé zálohy na neinvestiční transfer	373	231
Vypořádání transferu	572	349
Vyúčtování zálohy na transfer	349	373

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě vypořádání transferu realizovaného formou zálohy do účetního období, v jakém byl transfer poskytnut, účtuje poskytovatel - obec o skutečné výši transferu na stranu příslušného účtu účtové skupiny 57 se souvztažným zápisem na stranu příslušného účtu závazkového syntetického účtu účtové skupiny 34. O zúčtování zálohy účtuje poskytovatel na stranu příslušného závazkového syntetického účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem na účet 373 – Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery nebo na účet 471 – Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery.

Tabulka 22: Pokračování příkladu - Úhrada doplatku poskytnutého transferu ZŠ

Text	MD	D
Úhrada doplatku transferu	349	231

Zdroj: Vlastní zpracování

O úhradě doplatku účtuje poskytovatel - obec na stranu příslušného závazkového syntetického účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem na příslušném syntetické účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24.

Tabulka 23: Inkaso přeplatku poskytnutého transferu ZŠ

Text	MD	D
Inkaso přeplatku transferu	231	373

Zdroj: Vlastní zpracování

O inkasu přeplatku účtuje poskytovatel - obec na stranu příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24 se souvztažným zápisem na stranu účtu

373 – Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery nebo na účet 471 – Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery.

V případě, že dochází k vypořádání transferu realizovaného formou zálohy, a proto může být zpochybněna jeho výše, účtuje poskytovatel nejpozději ke každému rozvahovému dni, který předchází okamžiku vypořádání na stranu příslušného syntetického účtu účtové skupiny 57 se souvztažným zápisem na účet 389 – Dohadné účty pasivní. K okamžiku vypořádání účtuje poskytovatel - obec o zúčtování dohadného účtu na účet 389 – Dohadné účty pasivní se souvztažným zápisem o skutečné výši transferu podle vyúčtování na stranu příslušného závazkového syntetického účtu účtové skupiny 34 a se souvztažným zápisem na příslušnou stranu příslušného syntetického účtu účtové skupiny 57. O zúčtování zálohy účtuje poskytovatel na stranu příslušného závazkového syntetického účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem na účet 373 – Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery nebo na účet 471 – Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery. O případném doplatku transferu nebo inkasu přeplatku transferu, účtuje poskytovatel - obec stejně jako v zobrazeném příkladě.

Obec Volyně také poskytuje dotace svým zřízeným příspěvkovým organizacím, spolkům a sdružením. Pro rok 2012 poskytla obec Volyně dotace ve výši 275 000,- Kč. V následujících tabulkách je uveden přehled poskytnutých dotací za rok 2012 včetně částky a spolku či sdružení ve Volyni, kterému byla dotace poskytnuta. A celkový přehled výší poskytnutých dotací pro sledované období 2009 – 2012.

Tabulka 24: Poskytnuté dotace za rok 2012

Č.	Sdružení, spolek	Schválený příspěvek na rok 2012
1.	SOKOL Volyně	100 000 Kč
2.	SLAVOJ Volyně	100 000 Kč
3.	Sdružení zdrav. postižených Volyně	5 000 Kč
4.	JUNÁK Volyně	23 000 Kč
5.	Sbor dobrovolných hasičů Volyně	10 000 Kč
6.	Český svaz chovatelů Volyně	5 000 Kč
7.	Myslivecké sdružení Volyně	10 000 Kč
8.	Český zahrádkářský svaz Volyně	1 000 Kč
9.	Český svaz včelařů Volyně	2 000 Kč
10.	Tenisový klub Volyně	10 000 Kč
11.	ZŠ Volyně - ČMOS Kocelovice	2 000 Kč
12.	Český kynologický svaz Volyně	2 000 Kč
13.	Divadelní spolek PIKI Volyně	5 000 Kč
	Celkem	275 000 Kč
	Rezerva	60 000 Kč
	Schválený rozpočet	500 000 Kč

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

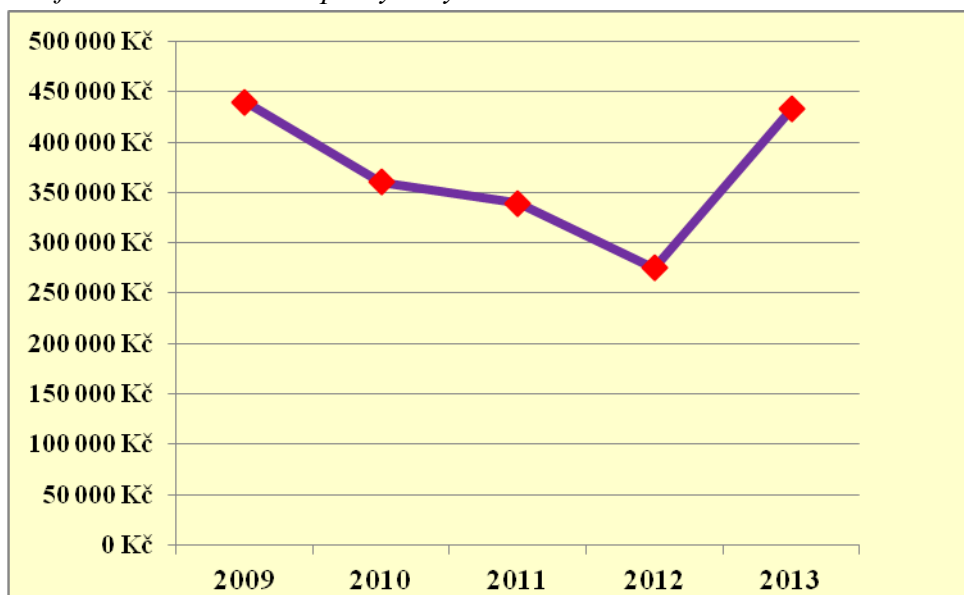
V roce 2012 poskytla obec Volyně nejvyšší dotace fotbalovému klubu Slavoj Volyně a Sokolu ve Volyni ve výši 100 000,- Kč. Nejnižší dotaci dostal Český zahrádkářský svaz Volyně ve výši 1 000,- Kč. Celkově poskytla obec dotace ve výši 275 000,- Kč všem spolkům a sdružením ve Volyni.

Tabulka 25: Celkově poskytnuté dotace za sledované období 2009 - 2013

Rok	Výše dotace
2009	440 000,- Kč
2010	360 000,- Kč
2011	339 000,- Kč
2012	275 000,- Kč
2013	433 000,- Kč

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Graf 5: Přehled celkově poskytnutých dotací za sledované období 2009 - 2013

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Největší podíl dotací za sledované období 2009 – 2013 byly poskytnuty spolkům a sdružením ve Volyni v roce 2009 a to ve výši 440 000,- Kč. Nejméně bylo poskytnuto všem spolkům a sdružením ve Volyni v roce 2012 ve výši 275 000,- Kč.

9. Analýza hospodaření obce Volyně

9.1 Analýza příjmů a výdajů

Analýza příjmů a výdajů vychází z rozpočtu obce. Položky příjmové jsou členěny na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Výdajové položky jsou členěny na výdaje běžné a kapitálové. Údaje uvedené v tabulkách jsou čerpány z finančního výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků. Výkaz obsahuje souhrn rozpočtových údajů a je členěn do třech skupin, a to na Schválený rozpočet, Rozpočet po změnách (upravený rozpočet) a Výsledek od počátku roku (skutečné plnění). V následujícím zjišťování je pracováno s údaji skutečného plnění příjmů a výdajů.

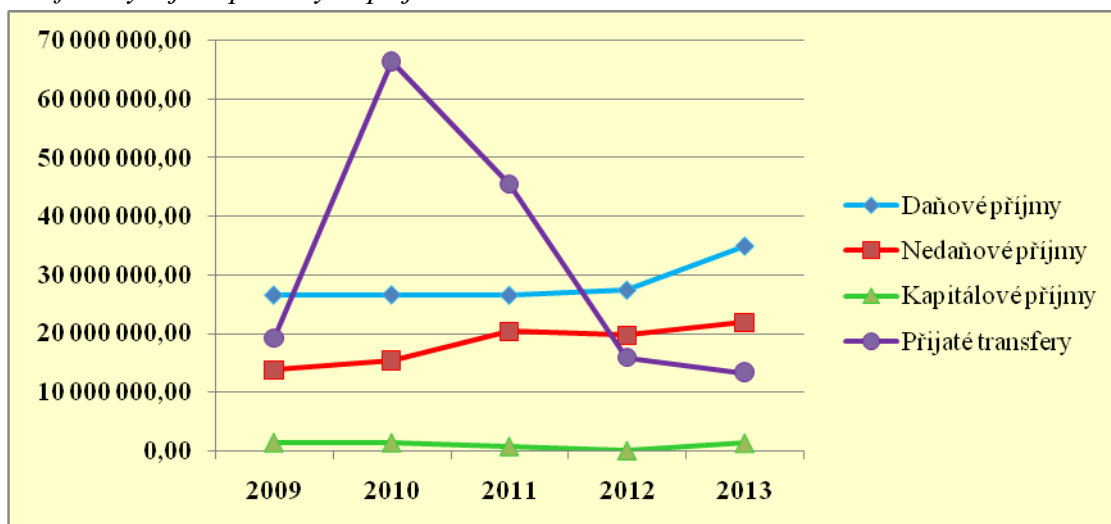
Tabulka 26: Rozpočtové příjmy za rok 2009 - 2013

Příjmy	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové	26 572 067,66	26 612 685,05	26 528 416,90	27 405 642,40	34 910 274,05
Nedaňové	13 784 350,74	15 363 901,75	20 418 901,84	19 777 683,44	21 899 666,74
Kapitálové	1 472 810,00	1 427 790,00	811 555,00	51 740,00	1 365 050,00
Přijaté transfery	19 169 052,92	66 522 571,48	45 527 446,72	15 861 123,28	13 273 298,08
Celkem	60 998 281,32	109 926 948,28	93 286 320,46	63 096 189,12	71 448 288,87

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Z tabulky o rozpočtových příjmech je patrné, že největší podíl příjmů za sledované období mají Daňové příjmy. Výjimkou bych rok 2010 a 2011, kde největší podíl rozpočtových příjmů tvořili přijaté transfery. V roce 2010 byl přijatý transfer přes 60 mil. Kč a v roce 2011 činil transfer přes 45 mil. Kč.

Graf 6: Vývoj rozpočtových příjmů za rok 2009 - 2013

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Výjimka roku 2010 a 2011, kdy obec měla velké přijaté transfery, jsou pro obec Volyně Daňové příjmy jedním z nejvýznamnějších zdrojů rozpočtových příjmů. Jejich hlavní část je především tvořena z daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z příjmů bytového hospodářství.

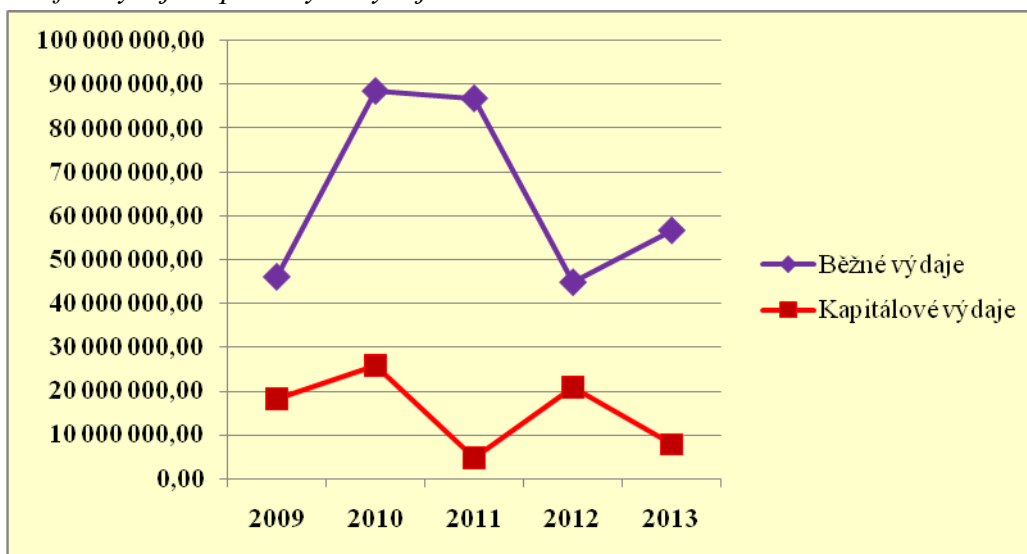
Tabulka 27: Rozpočtové výdaje za rok 2009 - 2013

Výdaje	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Běžné	46 111 230,56	88 429 370,80	86 731 012,03	44 876 827,00	56 676 391,49
Kapitálové	18 329 971,33	25 926 610,29	4 765 626,95	20 869 330,00	7 927 304,03
Celkem	64 441 201,89	114 355 981,09	91 496 638,98	65 746 156,00	64 603 695,52

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Z tabulky o rozpočtových výdajích je patrné, že největší podíl výdajů tvoří běžné výdaje. Naopak kapitálové výdaje se pohybují skoro každý rok ve stejné výši, s výjimkou roku 2011 a 2013, kde byly nižší.

Graf 7: Vývoj rozpočtových výdajů za rok 2009 - 2013

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Nejvíce se na podílu běžných výdajů podílí například výdaje na silnice, činnosti místní správy a výdaje na nebytové hospodářství.

Následující tabulka a graf zobrazují celkové příjmy a výdaje obce Volyně za sledované období 2009- 2013.

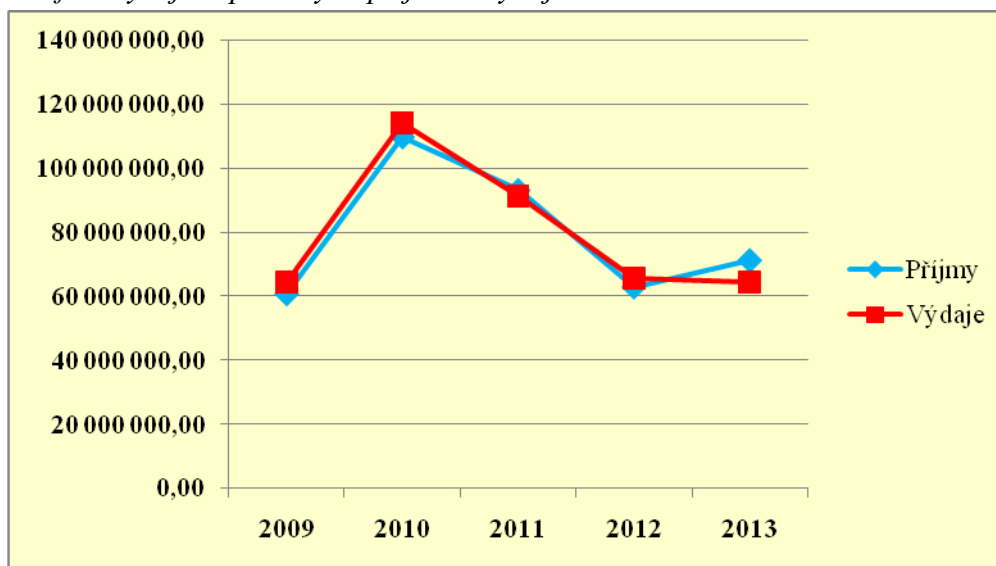
Tabulka 28: Celkové rozpočtové příjmy a výdaje za rok 2009 - 2013

Rok	Příjmy	Výdaje	Rozdíl
2009	60 998 281,32	64 441 201,89	-3 442 920,57
2010	109 926 948,28	114 355 981,09	-4 429 032,81
2011	93 286 320,46	91 496 638,98	1 789 681,48
2012	63 096 189,12	65 746 156,00	-2 649 966,88
2013	71 448 288,87	64 603 695,52	6 844 593,35

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Graf 8: Vývoj rozpočtových příjmů a výdajů za rok 2009 -2013

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Z tabulky a grafu je viditelné, že příjmy a výdaje se vyvíjeli ve sledovaném období skoro totožně. V roce 2009, 2010 a 2012 jsou o něco větší výdaje než příjmy. V roce 2010 byl za sledované období schodek nejvyšší, a to ve výši 4 429 032,81 Kč. V roce 2011 a 2013 byl rozpočet přebytkový.

9.2 Horizontální a vertikální analýza příjmů a výdajů

Analýza příjmů a výdajů je prováděna pomocí horizontální a vertikální analýzy, která slouží jako nástroj pro zjištění vývoje finanční situace v hospodářském prostředí a v životě podniku. Cílem horizontální a vertikální analýzy je především rozbor minulého vývoje finanční situace a jeho příčin. Podkladem pro výpočet analýz jsou výkazy obce Volyně za rok 2009 – 2013.

Horizontální analýza umožňuje popsat změny hodnot jednotlivých položek ve srovnání s předcházejícím obdobím, tj. vývoj v čase. Horizontální metodu můžeme sledovat pomocí absolutních hodnot, jako rozdíl mezi hodnotami položky ve dvou po sobě následujících obdobích (odečtením hodnoty ukazatele sledovaného roku od hodnoty ukazatele předešlého roku) a nebo pomocí procent, jako podíl absolutní změny na zvolené základně, zpravidla hodnotě minulého období (o kolik procent se hodnota ukazatele zvýšila ve srovnání s předchozí obdobím).

Tabulka 29: Příjmy za rok 2009 - 2013

Název	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem příjmy	60 998 281,32	109 926 948,28	93 286 320,46	63 096 189,12	71 448 288,87
Daňové příjmy	26 572 067,66	26 612 685,05	26 528 416,90	27 405 642,40	34 910 274,05
Nedaňové příjmy	13 784 350,74	15 363 901,75	20 418 901,84	19 777 683,44	21 899 666,74
Kapitálové př.	1 472 810,00	1 427 790,00	811 555,00	51 740,00	1 365 050,00
Přijaté transfery	19 169 052,92	66 522 571,48	45 527 446,72	15 861 123,28	13 273 298,08

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Tabulka 30: Horizontální analýza příjmů za rok 2009 - 2013

Název	Absolutní změna			
	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Daňové příjmy	40 617,39	-84 268,15	877 225,50	7 504 631,65
Nedaňové příjmy	1 579 551,01	5 055 000,09	-641 218,40	2 121 983,30
Kapitálové příjmy	-45 020,00	-616 235,00	-759 815,00	1 313 310,00
Přijaté transfery	47 353 518,56	-20 995 124,76	-29 666 323,44	-2 587 825,20
Suma příjmů	48 928 666,96	-16 640 627,82	-30 190 131,34	8 352 099,75

Název	Relativní změna			
	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012
Daňové příjmy	0,002	-0,003	0,033	0,274
Nedaňové příjmy	0,115	0,329	-0,031	0,107
Kapitálové příjmy	-0,031	-0,432	-0,936	25,383
Přijaté transfery	2,470	-0,316	-0,652	-0,163
Suma příjmů	0,802	-0,151	-0,324	0,132

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

V tabulce je zachycena absolutní a relativní změna příjmů za sledované období od roku 2009 do roku 2013. U daňových a nedaňových příjmů docházelo spíše ke zvyšování příjmů oproti předešlému roku. Naopak u kapitálových příjmů a přijatých transferů docházelo spíše ke snižování příjmů oproti předešlému roku. Největší nárůst byl zaznamenán u kapitálových příjmů v roce 2013 oproti roku 2012, a to nárůst o 25,383 %. U celkových příjmů docházelo nejvíce ke zvyšování v roce 2010, a to ve

výši 80,2 %, což představuje nárůst o 48 928 666,96 Kč. V dalších letech byl pokles příjmů, až v roce 2013 oproti roku 2012 byl nárůst příjmů o 13,2 %, což představuje 8 352 099,75 Kč.

Vertikální analýza neboli analýza strukturální je metoda sloužící pro kvantifikaci podílu jedné složky na celku. Zkoumá složení, tj. strukturu jevů v jediném období. Pracuje s účetními výkazy v jednotlivých letech odshora dolů, nikoli napříč jednotlivými lety, proto se označuje jako vertikální analýza.

Tabulka 31: Výdaje za rok 2009 - 2013

Název	2009	2010	2011	2012	2013
Celkové výdaje	64 441 201,89	114 355 981,09	91 496 638,98	65 746 157,00	64 603 695,52
Běžné výdaje	46 111 230,56	88 429 370,80	86 731 012,03	44 876 827,00	56 676 391,49
Kapitál. výdaje	18 329 971,33	25 926 610,29	4 765 626,95	20 869 330,00	7 927 304,03

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

Tabulka 32: Vertikální analýza výdajů za rok 2009 - 2013

Název	Podíl výdajů na celkových výdajích				
	2009	2010	2011	2012	2013
Běžné výdaje	72%	77%	95%	68%	88%
Kapitálové výdaje	28%	23%	5%	32%	12%
Suma výdajů	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: Interní materiály podniku - vlastní zpracování

V tabulce je zachycena vertikální analýza výdajů za sledované období od roku 2009 do roku 2013. Pro provedení vertikální analýzy byly za základ zvoleny celkové výdaje. Z rozboru je viditelné, že běžné výdaje tvoří v každém roce v průměru 80 %, což představuje převážnou část výdajů. S výjimkou v roce 2011 tvořily běžné výdaje největší podíl na celkových výdajích, a sice 95 %. A naopak kapitálové výdaje tvořily nejmenší podíl na celkových výdajích, a to 5 %.

9.3 Finanční analýza obce

V této kapitole jsou zpracovány ukazatele finanční analýzy za sledované období, které slouží hlavně pro posouzení dosavadního vývoje neziskové organizace a poskytují informace pro rozhodnutí do budoucna. Podkladem pro výpočet ukazatelů byly použity výkazy obce Volyně. A to Rozvaha pro územní samosprávné celky a Výkaz zisku a ztrát pro územní samosprávné celky (dále VZZ).

Následující tabulka obsahuje přehled vybraných ukazatelů finanční analýzy a jejich vzorce, které jsou použity pro analýzu. V tabulce č. 34 jsou vyobrazeny zkratky, které byly použity ve vzorcích finanční analýzy.

Tabulka 33: Přehled vybraných ukazatelů finanční analýzy

Č. uk.	Oblast ukazatele	Název ukazatele	Výpočet
1	Rentabilita NO	Disponibilní zisk	$EAT = V - N$
2		Rentabilita tržeb	$ROS = Z / T$
3		Rentabilita výnosů	$ROR = Z / V$
4		Rentabilita nákladů	$ROC = Z / N$
5	Likvidita NO	Okamžitá likvidita	$OK = (P + OBCH. CP) / KZ$
6		Pohotová likvidita	$PL = (P + OBCH. CP + POHL) / KZ$
7		Běžná likvidita	$BL = (P + OBCH. CP + POHL + ZÁS) / KZ$
8		Pracovní kapitál	$PK = OA - KZ$
9		Míra pracovního kap.	$MPK = PK / CA$
10	Financování NO	Finanční nezávislost	$FN = VK / K$
11		Ukazat. Celkové zadluž.	$CZad. = CK / K$
12		Ukazat. Zadluženosti VK	$Zad.VK = CK / VK$
13		Ukazat. Krát. Zadluž.	$Kzad. = KZ / K$

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 34: Přehled zkratk použitých ve vzorcích finanční analýzy

Zkratka	Výkaz	Vysvětlení zkratky
V	VZZ	Výnosy
N	VZZ	Náklady
DZP	Rozvaha	Daň z příjmů
U	VZZ	Úroky
Z	VZZ	Zisk
T	VZZ	Tržby
VK	Rozvaha	Vlastní kapitál
DCK	Rozvaha	Dlouhodobý cizí kapitál
P	Rozvaha	Peníze
OBCH. CP	Rozvaha	Obchodovatelné cenné papíry
POHL	Rozvaha	Pohledávky
KZ	Rozvaha	Krátkodobé závazky
ZÁS	Rozvaha	Zásoby
PK	-	Pracovní kapitál
OA	Rozvaha	Oběžná aktiva
CA	Rozvaha	Celková aktiva
K	Rozvaha	Kapitál
CK	Rozvaha	Cizí kapitál

Zdroj: Vlastní zpracování

9.3.1 Rentabilita neziskové organizace

Rentabilita neziskové organizace se řadí, jak už bylo zmíněno, k ukazatelům finanční analýzy kvantifikující efektivnost činnosti obce. V této části budeme analyzovat disponibilní zisk, rentabilitu tržeb, výnosů a nákladů.

- Disponibilní zisk = Výnosy – Náklady

Disponibilní zisk, nebo-li čistý zisk je důležitý ukazatel pro hodnocení rentability firmy. Ve výkazech je tato položka nazvána jako Výsledek hospodaření běžného účetního období.

Tabulka 35: Výpočet ukazatele bilančního zisku

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy	-	90 845 287,21	83 753 926,73	49 766 546,67	63 712 819,72
Náklady	-	79 118 499,96	77 367 998,59	48 782 145,50	54 492 116,06
Čistý zisk	-	11 726 787,25	6 385 928,14	984 401,17	9 220 703,66

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Čistý zisk ve sledovaném období měl největší hodnotu v roce 2010, a to ve výši 11 726 787,25 Kč. V následujících letech sledovaného období byl nižší. Nejnižší byl v roce 2012, kde jeho výše byla pouze 984 401,17 Kč. V roce 2009 jsme výpočet ukazatele bilančního zisku neprovedly, z důvodů, že v tomto roce měla obec jiný způsob účtování. Do roku 2009 obec účtovala o příjmech a výdajích v účtové třídě 4, a proto neměla žádné nákladové ani výnosové účty. Naopak od roku 2010, podle nové vyhlášky 410/2009 Sb., účtuje obec na účty nákladové a výnosové, a tedy má Výkaz zisku a ztrát.

- Rentabilita tržeb = Zisk / Tržby

Rentabilita tržeb, někdy označována jako zisková marže, vyjadřuje procentní podíl výsledku hospodaření obce na tržbách za prodej zboží, výrobků a služeb obce. Pro výpočet tržeb jsme použily položky výnosů z prodeje vlastních výrobků, výnosy z prodeje služeb, výnosy z prodaného zboží, výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku a výnosy z prodeje cenných papírů a podílů. Hodnoty zisku byly čerpány z výkazu Rozvaha v položce Výsledek hospodaření běžného účetního období.

Tabulka 36: Výpočet ukazatele rentability tržeb

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Zisk	-	11 726 787,25	6 385 928,14	984 401,17	9 220 703,66
Tržby	-	10 470 798,07	9 659 199,49	8 468 672,85	3 718 100,59
Rent. Tržeb	-	112,00%	66,11%	11,62%	248,00%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že největší rentabilita tržeb za sledované období byla v roce 2013. Z toho vyplývá, že na jednu korunu tržeb připadne 248 Kč. Nejnižší rentabilita tržeb byla v roce 2012, a to na ve výši 11,62 %. Takže na jednu korunu tržeb připadá 11,62 Kč. V roce 2009 jsme neprovedly analýzu ze stejného důvodu jako v předcházejícím výpočtu. Obec měla jiný způsob účtování.

- Rentabilita výnosů = Zisk / Výnosy

Rentabilita výnosů neboli ziskové rozpětí nám udává, kolik obec dokáže vyprodukovat zisku na 1 Kč výnosů. Tento ukazatel je synonymum pro ukazatele rentability tržeb. Pro výpočet ukazatele jsme použily položky zisku neboli výsledku hospodaření běžného účetního období a výnosy.

Tabulka 37: Výpočet ukazatele rentability výnosů

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Zisk	-	11 726 787,25	6 385 928,14	984 401,17	9 220 703,66
Výnosy	-	90 845 287,21	83 753 926,73	49 766 546,67	63 712 819,72
Rent. Výnosů	-	12,91%	7,62%	1,98%	14,47%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je vidět, že nejvyšší rentabilita výnosů je v roce 2013, a to ve výši 14,47 %. Naopak nejnižší v roce 2012, a to ve výši 1,98 %. To znamená, že na jednu korunu tržeb připadá 1,98 Kč výnosů. Jak již bylo zmíněno, v roce 2009 analýza ukazatele nebyla provedena z odlišného způsobu účtování o nákladech a výnosech v obci.

- Rentabilita nákladů = Zisk / Náklady

Rentabilita nákladů se využívá pro vyjádření relativní úrovně nákladů obce. Platí zásada, že čím nižší je hodnota ukazatele, tím lepší jsou výsledky hospodaření obce. Pro výpočet ukazatele jsme použily zisk neboli výsledek hospodaření účetního období a náklady.

Tabulka 38: Výpočet ukazatele rentability nákladů

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Zisk	-	11 726 787,25	6 385 928,14	984 401,17	9 220 703,66
Náklady	-	79 118 499,96	77 367 998,59	48 782 145,50	54 492 116,06
Rent. Nákladů	-	14,82%	8,25%	2,02%	16,92%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že nejnižší hodnota ukazatele rentability nákladů byla v roce 2012, a to ve výši 2,02 %. Je to z důvodu, že obec měla nejnižší náklady za sledované období, ale také měla nízké výnosy, takže i zisk je nízký. Naopak nejvyšší byla v roce 2013 ve výši 16,92 %. V roce 2009 analýza provedena nebyla, jelikož obec měla jiný způsob účtování, a neměla nákladové a výdajové položky, tedy ani Výkaz zisku a ztrát.

9.3.2 Likvidita neziskové organizace

Likviditou se rozumí schopnost obce přeměňovat svůj majetek v peníze a těmi vyrovnávat své závazky. Jinak řečeno, o likviditě je možno uvažovat i ve smyslu její schopnosti generovat prostředky na úhradu krátkodobých závazků obce.

- Okamžitá likvidita = (Peníze + Obchod. Cenné papíry) / Krátkodobé závazky

Okamžitá likvidita je ukazatel, který vyjadřuje okamžitou schopnost obce uhradit své krátkodobé závazky. Pro výpočet byly použity položky krátkodobého finančního majetku, obchodovatelné cenné papíry a krátkodobé závazky. Výjimkou byl rok 2009, kde byly použity stejné položky, akorát ke krátkodobému finančnímu majetku byla připočtena položka účtové třídy 4 obsahující účty rozpočtového hospodaření (běžný účet). Tento ukazatel je hodnocen kladně, pokud dosahuje hodnoty okolo 0,2. To znamená, že má k dispozici prostředky k úhradě okolo 20 % krátkodobých závazků.

Tabulka 39: Výpočet ukazatele okamžité likvidity

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Peníze	7 908 020,70	7 907 095,37	5 313 324,17	6 119 808,54	12 866 768,15
Obchod. CP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátk. Závazky	7 898 111,84	9 455 501,37	18 297 075,48	8 992 962,85	8 651 518,35
Okam. Likvidita	100,13%	83,62%	29,04%	68,05%	148,72%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že nejvyšší hodnota vyšla v roce 2013, a to ve výši 148,72 %. Je to z důvodu, že obec měla na Základním běžném účtu územních samosprávných celků přes 11 miliónů Kč oproti jiným rokům, kde hodnota alespoň přesáhla 20 %. Nejnižší hodnota ukazatele vyšla v roce 2011, a to ve výši 29,04 %. Je to proto, že obec měla nejméně peněžních prostředků za sledované období.

- Pohotová likvidita = (Peníze + Obchod. CP + Pohledávky) / Krátkodobé závazky

Pro výpočet tohoto ukazatele byly použity položky stejné jako u okamžité likvidity, akorát do čitatele byla přidána položka krátkodobých pohledávek. Doporučovaná hodnota ukazatele by měla být 1. V takovém případě by zpeněžené stávající krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek právě stačily k úhradě stávajících dluhů obce.

Tabulka 40: Výpočet ukazatele pohotové likvidity

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Peníze	7 908 020,70	7 907 095,37	5 313 324,17	6 119 808,54	12 866 768,15
Obchod. CP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pohledávky	7 262 243,25	9 023 663,20	18 460 447,82	7 785 474,14	9 244 063,14
Krátk. Závazky	7 898 111,84	9 455 501,37	18 297 075,48	8 992 962,85	8 651 518,35
Pohot. Likvidita	192,07%	179,06%	129,93%	154,62%	255,57%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je vidět, že ve všech letech sledovaného období dosáhly hodnoty ukazatele pohotové likvidity přes hodnotu 1. Nejvyšší hodnota byla v roce 2013, a to ve výši

255,57 %. Je to z důvodu, že na běžném účtu, jak už bylo zmíněno, měla obec mnoho peněžních prostředků, a proto je schopna k okamžité úhradě všech stávajících dluhů. Nejnižší hodnoty dosáhl ukazatel v roce 2012. I když má v tomto roce vyšší peníze než v roce 2011, má naopak o mnoho nižší pohledávky a krátkodobé závazky než v roce 2011.

- Běžná likvidita = (Peníze + Obchod. CP + Pohledávky + Zásoby) / Krátk. Závazky

Pro výpočet tohoto ukazatele byly použity položky stejné jako u pohotovosti likvidity, s tím že byly přidány do čitatele ještě zásoby. Hodnota ukazatele by se měla pohybovat v intervalu od 1,5 do 2,5, kde představuje pozitivní stav.

Tabulka 41: Výpočet ukazatele běžné likvidity

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Peníze	7 908 020,70	7 907 095,37	5 313 324,17	6 119 808,54	12 866 768,15
Obchod. CP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pohledávky	7 262 243,25	9 023 663,20	18 460 447,82	7 785 474,14	9 244 063,14
Zásoby	83 066,15	28 556,93	187 421,34	342 552,50	388 838,35
Krátk. Závazky	7 898 111,84	9 455 501,37	18 297 075,48	8 992 962,85	8 651 518,35
Běžná likvidita	193,13%	179,36%	130,96%	158,43%	260,07%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší hodnoty dosahoval ukazatel v roce 2013, a to ve výši 260,07 %. Opět ze stejného důvodu jako v předcházejících výpočtech, a to, že obec měla na běžném účtu mnoho peněz. Doporučené hodnoty jsme dosáhly ve všech letech sledovaného období. Nejnižší hodnot dosahoval ukazatel v roce 2011, a to ve výši 130,96 %. Je to způsobeno tím, že na účtech má obce méně finančních prostředků, má vyšší pohledávky a má vyšší krátkodobé závazky než v roce 2013.

- Pracovní kapitál = Oběžná aktiva / Krátkodobé závazky

Pracovní kapitál představuje prostředky, které by zůstaly v obci k dispozici, kdyby v daném okamžiku obec splatila všechny své krátkodobé závazky.

Tabulka 42: Výpočet ukazatele pracovního kapitálu

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Oběžná aktiva	126 997 051,49	16 959 315,50	23 961 193,33	14 247 835,29	22 499 669,64
Krátk. Závazky	7 898 111,84	9 455 501,37	18 297 075,48	8 992 962,85	8 651 518,35
Prac. Kapitál	119 098 939,65	7 503 814,13	5 664 117,85	5 254 872,44	13 848 151,29

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že v okamžiku zaplacení všech svých krátkodobých závazků by v každém roce sledovaného období zbyl zůstatek, teda pracovní kapitál. Nejvyšší hodnoty by dosáhl v roce 2009, ale jen proto, že v oběžných aktivech jsou započteny i výdaje, které jsou zahrnuty do rozvahy. V dalších letech jsou tyto položky zahrnuty do nákladů. Druhá nejvyšší hodnota byla v roce 2013, a to ve výši 13 848 151,29 Kč. Je to z důvodu, že obec měla vysoká oběžná aktiva, mezi které patří už zmíněný vysoký běžný účet.

- Míra pracovního kapitálu = Pracovní kapitál / Celková aktiva

Ukazatel míry pracovního kapitálu zachycuje, jak velký podíl má pracovní kapitál na aktivech obce k dispozici při svých záměrech.

Tabulka 43: Výpočet ukazatele míry pracovního kapitálu

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Prac. Kapitál	119 098 939,65	7 503 814,13	5 664 117,85	5 254 872,44	13 848 151,29
Celková aktiva	430 409 782,51	335 132 529,01	251 970 635,36	251 122 724,38	257 872 757,74
Míra Prac. Kap.	27,67%	2,24%	2,25%	2,09%	5,37%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že nejvyšší hodnoty dosáhl ukazatel míry pracovního kapitálu v roce 2009, a to ve výši 27,67 %. Opět proto, že měla obec jiný způsob účtování a pracovní kapitál vyšel vysoký. Druhá nejvyšší hodnota byla v roce 2013, a to ve výši 5,37 %. Je to dáno tím, že pracovní kapitál vyšel vyšší než v ostatních letech

sledovaného období, a to proto, že v roce 2013 byly vysoká oběžná aktiva. V ostatních letech se míra pracovní kapitálu pohybovala okolo dvou procent.

9.3.3 Financování neziskové organizace

Financování neziskové organizace se nejčastěji dělí na ukazatele vyhodnocující stabilitu obce a zadluženost.

- Finanční nezávislost = Vlastní kapitál / Celková aktiva

Stabilita obce je představována často mírou její finanční nezávislosti. Je to vyjádření, do jaké míry je celkový majetek firmy kryt vlastním kapitálem. Pro výpočet ukazatele byly použity položky vlastního kapitálu a celková aktiva v netto hodnotě.

Tabulka 44: Výpočet ukazatele finanční nezávislosti

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Vlastní kapitál	415 793 797,06	311 037 673,05	219 058 680,79	227 189 734,96	236 064 893,94
Celkový kapitál	430 409 782,51	335 132 529,01	251 970 635,36	251 122 724,38	257 872 757,74
Fin. Nezávislost	96,60%	92,81%	86,94%	90,47%	91,54%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že nevyšší hodnota ukazatele finanční nezávislosti za sledované období vyšla v roce 2009, a to ve výši 96,60 %. Je to zase z důvodu, že v rozvaze jsou zahrnuty výdajové položky, které v dalších letech jsou zahrnuty v nákladových položkách. Druhá nejvyšší hodnota je v roce 2010, a to ve výši 92,81 %. Je to dáno tím, že obec měla vysoký vlastní kapitál, do kterého patří i jmění, které bylo ve výši 300 750 192,44 Kč. V ostatních letech jsou hodnoty velmi podobné, okolo 90 %.

- Ukazatel celkové zadluženosti = Cizí kapitál / Celkový kapitál

Ukazatel celkové zadluženosti, nebo-li jinak ukazatel věřitelského rizika, který nám charakterizuje finanční úroveň obce. Hodnotí míru účasti cizího kapitálu na finančních

zdrojích. Jde o doplňkový ukazatel k ukazateli finanční nezávislosti. Jestliže sečteme oba uvedené ukazatele, dostaneme součet 1. Tedy $VK/K + CK/K = 1$. Pro výpočet ukazatele byly použity položky cizího a celkového kapitálu v netto hodnotě.

Tabulka 45: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Cizí kapitál	14 615 985,45	24 094 855,96	32 911 954,57	23 932 989,42	21 807 863,80
Celkový kap.	430 409 782,51	335 132 529,01	251 970 635,36	251 122 724,38	257 872 757,74
Celk. zadluž.	3,40%	7,19%	13,06%	9,53%	8,46%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že nejvyšší hodnota ukazatele celkové zadluženosti je v roce 2011, a to ve výši 13,06 %. Je to dáno tím, že obec měla vysoké dlouhodobé a krátkodobé závazky oproti jiným rokům sledovaného období. Naopak nejnižší zadluženost byla v roce 2009 ve výši 3,40 %. Platí i pravidlo, že když sečteme ukazatele finanční nezávislosti a celkové zadluženosti dostaneme hodnotu 1. Pro rok 2013 to jsou hodnoty 91,54 % a 8,46 %. Dohromady to dá hodnotu 1, neboli 100 %.

- Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu = Cizí kapitál / Vlastní kapitál

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu nebo-li síla finanční páky nám říká, že čím je obec zadluženější, tím je ukazatel vyšší. Pro výpočet byly použity položky cizího kapitálu a vlastního kapitálu v netto hodnotě.

Tabulka 46: Výpočet ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Cizí kapitál	14 615 985,45	24 094 855,96	32 911 954,57	23 932 989,42	21 807 863,80
Vlastní kapitál	415 793 797,06	311 037 673,05	219 058 680,79	227 189 734,96	236 064 893,94
Zadluženost VK	3,52%	7,75%	15,02%	10,53%	9,24%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší hodnota ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu ve sledovaném období vyšla v roce 2011, a to ve výši 15,02 %. Opět je to způsobeno tím, že obec má vysoký cizí kapitál díky vysokým dlouhodobým a krátkodobým závazkům. Naopak nejnižší hodnota vyšla v roce 2009 ve výši 3,52 %. Je to dáno tím, že v roce 2009 měli nízké závazky, mezi které patří hlavně dlouhodobý bankovní úvěr. V roce 2009 byl bankovní úvěr ve výši 3 600 000,- Kč, oproti roku 2011 kde byl bankovní úvěr přes 7 milionů Kč.

- Ukazatel krátkodobé zadluženosti = Krátkodobé závazky / Celkový kapitál

Pro výpočet ukazatele krátkodobé zadluženosti byly použity položky z Rozvahy, a to krátkodobé závazky a celkový kapitál v netto hodnotě.

Tabulka 47: Výpočet ukazatele krátkodobé zadluženosti

Ukazatel	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Krátk. Závazky	7 898 111,84	9 455 501,37	18 297 075,48	8 992 962,85	8 651 518,35
Celkový kapitál	430 409 782,51	335 132 529,01	251 970 635,36	251 122 724,38	257 872 757,74
Krátk. Zadluž.	1,84%	2,82%	7,26%	3,58%	3,35%

Zdroj: Interní materiály podniku – vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že nejvyšší hodnota krátkodobé zadluženosti je v roce 2011, a to ve výši 7,26 %. Je to způsobeno tím, že v roce 2011 měla obec vysoké krátkodobé závazky ve výši 18 297 075,48 Kč. Naopak v roce 2009 měla krátkodobé závazky nejnižší, proto také ukazatel krátkodobé zadluženosti vyšel nejméně, a to ve výši 1,84

10. Závěrečná zhodnocení analýz

V závěrečném hodnocení se budeme zabývat celkovým hodnocením obce Volyně. Pro hodnocení bylo použito více analýz, jako je analýza příjmů a výdajů, horizontální a vertikální analýza a finanční analýza.

Analýza příjmů a výdajů pro sledované období 2009 – 2013 měla nejvyšší výnosy v roce 2010, kde největší část tvořily přijaté transfery, a to na obnovu obecního majetku způsobené povodněmi v roce 2009. V dalším roce byly též vysoké výnosy, opět protože byly vysoké přijaté transfery poskytnuty na obnovu majetku po povodních z roku 2009. Mezi nejvyšší výdaje patří běžné výdaje, a kapitálové výdaje se pohybují skoro ve stejné výši.

Další hodnocení bylo pomocí analýzy horizontální a vertikální. U těchto analýz dochází k hodnocení k předešlému roku. Zda se jedná o nárůst či pokles. U daňových a nedaňových příjmů docházelo spíše ke zvyšování příjmů oproti předešlému roku. Naopak u kapitálových příjmů a přijatých transferů docházelo spíše ke snižování příjmů oproti předešlému roku. Největší nárůst byl zaznamenán kapitálových příjmů v roce 2013 oproti roku 2012, a to nárůst o 25,383 %. U celkových příjmů docházelo nejvíce ke zvyšování v roce 2010 oproti roku 2009, a to ve výši 80,2 %. U vertikální analýzy zjišťují procentní podíl výdajů na celkový výdajích. Z provedené analýzy vyplývá, že průměrně tvoří běžné výdaje 80 %, což představuje převážnou část výdajů. Nejméně tvoří kapitálové výdaje v roce 2011, a to ve výši 5 %, kde v tomto roce obec Volyně pořídila málo majetku, budov a staveb.

Dalším krokem byla finanční analýza, která spočívala ve výpočtu jednotlivých vybraných ukazatelů rentability, likvidity a financování obce.

Hlavním cílem ukazatelů rentability je posouzení celkové efektivnosti podniku. Obecně platí pravidlo, že čím je rentabilita větší, tím je na tom obec lépe. Nejhorší výsledky ve všech výpočtech rentability byly zjištěny v roce 2012. Je to dáno tím, že byly skoro stejné výnosy a náklady, tedy i nízký zisk, a ukazatele vycházely velmi nízké oproti jiným rokům sledovaného období.

Ukazatele likvidity udávají schopnost generovat prostředky na úhradu krátkodobých závazků obce. Zpravidla se hodnotí běžná likvidita, okamžitá likvidita a pohotová likvidita. Také do této oblasti zahrneme výpočet pracovního kapitálu a míry pracovního kapitálu. Běžná likvidita by se měla pohybovat v intervalu od 1,5 do 2,5. Obec dosahovala hodnoty vždy v doporučeném intervalu kromě roku 2013, kde hodnota byla

2,6. Je to dáno tím, že měl v tomto roce obec mnoho peněžních prostředků na peněžních účtech. Pohotová likvidita by měla vycházet okolo hodnoty 1. Obec dosahovala hodnot značně nad doporučenou hodnotou. Nejvyšších hodnot dosahoval ukazatel v roce 2013, a to ve výši 2,556. Opět ze stejného důvodu jako u běžné likvidity, a to že měla obec mnoho peněžních prostředků na peněžních účtech. Další je okamžitá likvidita, která vyjadřuje schopnost obce uhradit své krátkodobé závazky. Tento ukazatel je hodnocen kladně, pokud dosahuje hodnot okolo 0,2. Obec ve všech letech sledovaného období získala vyšší hodnoty než je doporučená hodnota. Lze tedy říci, že obec je schopna splatit všechny své krátkodobé závazky v jednom okamžiku. Ukazatel likvidity svědčí o dobrém řízení obce. Na základně výpočtu čistého pracovního kapitálu, který představuje částku volných prostředků, které zůstanou v obci po úhradě všech běžných závazků. Nejvyšší hodnoty dosahoval ukazatel v roce 2009, kdy oběžná aktiva byla velmi vysoká. Je to dáno tím, že v roce 2009 měli v oběžných aktivech započteny i výdaje, které v dalších letech mají uvedeny ve Výkazu zisku a ztrát. V ostatních letech sledovaného období je pracovní kapitál o mnoho nižší. Ukazatel míry pracovního kapitálu zachycuje, jak velký podíl má pracovní kapitál na celkových aktivech obce k dispozici při svých záměrech. Nejvyšší podíl pracovního kapitálu na celkových aktivech má obec v roce 2009, a to ve výši 27,67 %.

Ukazatel finanční nezávislosti neboli stabilita obce vyjadřuje do jaké míry je celkový majetek kryt vlastním kapitálem. U příspěvkových organizací zpravidla nabývá relativně vysokých hodnot (nad 70 %). U obce Volyně vyšel ukazatel ve všech letech nad 90 %, výjimkou roku 2011, kde byl výsledek ukazatele 86,94 %.

Ukazatel celkové zadluženosti nám charakterizuje finanční úroveň obce. Hodnotí míru účasti cizího kapitálu na finančních zdrojích. A lze říci, že čím jsou hodnoty nižší, tím je obec stabilnější. U obce Volyně je nejvyšší celková zadluženost v roce 2011 a to ve výši 13,06 %. I přesto můžeme říci, že je obec finančně stabilní.

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu říká, že čím je obec zadluženější, tím je ukazatel vyšší. Pro tento ukazatel platí pravidlo, že pokud hodnoty nepřevýší hodnotu 1 (100%), obec preferuje financování vlastními zdroji. Podle zjištěných výsledků, preferuje obec Volyně financování vlastními zdroji.

Ukazatel krátkodobé zadluženosti je poměr krátkodobých závazků a celkového kapitálu, který v obci Volyně vyšel nejvýše v roce 2011. Je to z důvodu vysokých krátkodobých závazků, oproti jiným rokům sledovaného období.

Hodnocení úrovně hospodaření obce je opravdu důležitou součástí správného fungování. Pomáhá ke zjišťování finanční situace obce a hospodaření obce. Všechny ukazatele by se měly udržovat v optimálních hodnotách, aby finanční situace obce byla co nejlepší.

11. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo charakterizovat strukturu finančních zdrojů a za pomoci finanční analýzy vyhodnotit vývoj a úroveň hospodaření zvolené neziskové organizace. Cílem tedy bylo prostřednictvím analýzy přiblížit hospodaření obce Volyně, a to především prostřednictvím analýzy příjmů a výdajů a také pomocí vybraných ukazatelů finanční analýzy za sledované období 2009 – 2013. Informace byly čerpány z účetních výkazů, mezi které patří rozvaha, výkaz zisku a ztrát, příloha a výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, které byly poskytnuty přímo Městským úřadem Volyně.

Teoretická část diplomové práce je postavena na literárním přehledu o územních samosprávných celcích. O jejich vývoji, o tom jak vznikají a jaký systém hospodaření mají. Nástroj, který vyjadřuje všechny finanční vztahy, které obec v okolí má je rozpočet, podle kterého obec hospodaří. Dále v teoretické části najdeme finanční analýzu, legislativní úpravu municipalit, mezi které patří zákonné normy, podle kterých obce jednají a rozhodují. Posledním tématem literárního přehledu je přehled o účetních a daňových specifikách, kde jsou zpracovány rozdíly v účetnictví mezi územními samosprávnými celky a podnikatelským subjektem.

Praktická část byla zaměřena na charakteristiku vybrané obce Volyně. Další část byla věnována účetnímu systému obce, kde jsme zobrazili zúčtování příjmů a výdajů na Základním běžném účtu a v Pokladně prostřednictvím konkrétního příkladu. Také je věnováno oblasti dlouhodobého majetku, kde jsme popsali rozdělení majetku obce a i na názorném příkladu ukázali, jak se majetek účtuje. Na dělení majetku navazuje technické zhodnocení, které je zpracováno na konkrétních příkladech ať už s finančním vypořádáním nebo bez finančního vypořádání. Dále bylo věnováno přijatým a poskytnutým dotacím obce, prostřednictvím konkrétních příkladů. Obec Volyně dostává nejvíce dotací ze Státních fondů a poskytuje dotace všem svým zřízeným příspěvkovým organizacím, spolkům a sdružení.

Ze závěrečného hospodaření lze říci, že obec Volyně hospodaří úspěšně a je finančně stabilní. Dosáhla pěkných výsledků, což svědčí o finančně zdravé obci.

12. Summary

In the thesis Analysis of economic non-profit organization is the main objective characterize the structure of financial resources and appropriate financial analysis to evaluate the level of economic development and selected non-profit organizations during the monitored period. The partial objective is to evaluate the tax and accounting issues from a theoretical point of view of practical application point of view. Selected non-profit organization has become municipality Volyně and evaluation was made in the years 2009 - 2013.

The first part of the thesis is based on a review of the literature on territorial self-governing units. How the local government units developed, how they arise and how the management system they have. The main financial instrument is the budget. The relatively sophisticated financial management components include financial analysis, which is also included in this part. Furthermore, in the literature review we find legislative adjustment municipalities. Those are the most important rules that territorial authorities act and make decisions. In conclusion literature review provides an overview of accounting and tax specifics, especially about the differences in the accounts of municipalities and the business community.

The practical part is focused on the brief characteristics of the municipality and its history. Further description of the accounting system the municipality Volyně, and how municipality processes income and expenses on cash accounts. It also characterized municipal property, and an overview of grants processed as received and granted. Other part is focused on the economic analysis of the municipality. Approach to specific analyzes such as cost-benefit analysis, horizontal and vertical analysis and then financial analysis of selected indicators.

Key words:

Non-profit organization, Local government units, Financial analysis, Budget, Accounting, Income and expenses.

12. Seznam literatury:

1. BLAHA, Zdenek Sid a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Jak posoudit finanční zdraví firmy: 3. rozšířené vydání*. Praha: Management press, s.r.o., 2006. ISBN 80-7261-145-3
2. KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.
3. MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3637-2.
4. PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN 80-210-1997-2.
5. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management press, s.r.o., 2004. ISBN 80-7261-086-4.
6. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru: 2. přepracované vydání*. Praha: Aspi, a.s., 2005. ISBN 80-7359-052-1.
7. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru: 3. aktualizované a přepracované vydání*. Praha: Aspi, a.s., 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
8. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
9. PODHORSKÝ, Josef. *Účtování vedení účetnictví v organizačních složkách státu, územních samosprávných celcích a příspěvkových organizacích*. Praha: Bova Polygon, 2005. ISBN 80-7273-119-X.
10. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe: 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.
11. REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ a kol. *Finance, rozpočty, účetnictví, veřejná kontrola: Rukověť územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-2955-5.
12. REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-86929-25-5.

13. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
14. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
15. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
16. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
17. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Webové stránky:

1. Krajské úřady a města České republiky. *Krajské úřady* [online]. 5.10.2010 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.krajskeurady.cz/news.php>
2. Město Volyně. *Volyně* [online]. 23.1.2007 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.volyne.eu/>
3. Vyhláška 16/2001 Sb. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 22.12.2000 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2001/vyhlaska-c-16-2001-sb-3422>
4. Vyhláška 410/2009 Sb. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 25.11.2009 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2009/vyhlaska-c-410-2009-sb-3588>

13. Seznam tabulek:

Tabulka 1: Přehled běžných příjmů a výdajů	30
Tabulka 2: Přehled kapitálových příjmů a výdajů	31
Tabulka 3: Odlišnosti účetních postupů ÚSC od podnikatelských subjektů	46
Tabulka 4: Odlišnosti ve směrné účtové osnově u podnikatelských subjektů a ÚSC	47
Tabulka 5: Příklady účtování příjmů a výdajů na Základním běžném účtu	61
Tabulka 6: Příklady účtování příjmů a výdajů v Pokladně.....	62
Tabulka 7: Příklad účtování pořízení dlouhodobého hmotného majetku	64
Tabulka 8: Příklad účtování technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku roku 2012	65
Tabulka 9: Pokračování příkladu na technické zhodnocení DHM – konec účetního období 2012	65
Tabulka 10: Účetní období 2013 - Poslední došlá faktura na technické zhodnocení budovy a zařazení majetku do užívání.....	66
Tabulka 11: Příklad účtování technického zhodnocení DNM, který nepřesáhl úhrn plnění	66
Tabulka 12: Konec účetního období 2013 - přeúčtování do nákladů	67
Tabulka 13: Příklad účtování přijatého investičního transferu bez vypořádání	68
Tabulka 14: Příklad na účtování přijaté investiční dotace s finančním vypořádáním	68
Tabulka 15: Pokračování příkladu - inkaso doplatku investičního transferu	69
Tabulka 16: Úhrada přeplatku investičního transferu.....	69
Tabulka 17: Přijaté dotace za rok 2012	70
Tabulka 18: Celkové přijaté dotace za rok 2012	70
Tabulka 19: Přehled celkově přijatých dotací pro rok 2009 - 2013.....	71
Tabulka 20: Příklad účtování poskytnuté provozní dotace bez finanč. vypořádání Základní škole.....	73
Tabulka 21: Příklad účtování poskytnuté zálohy s vypořádáním Základní škole	74
Tabulka 22: Pokračování příkladu - Úhrada doplatku poskytnutého transferu ZŠ	74
Tabulka 23: Inkaso přeplatku poskytnutého transferu ZŠ	74
Tabulka 24: Poskytnuté dotace za rok 2012	76
Tabulka 25: Celkově poskytnuté dotace za sledované období 2009 - 2013.....	76
Tabulka 26: Rozpočtové příjmy za rok 2009 - 2013	78
Tabulka 27: Rozpočtové výdaje za rok 2009 - 2013	79

Tabulka 28: Celkové rozpočtové příjmy a výdaje za rok 2009 - 2013	80
Tabulka 29: Příjmy za rok 2009 - 2013	82
Tabulka 30: Horizontální analýza příjmů za rok 2009 - 2013	82
Tabulka 31: Výdaje za rok 2009 - 2013	83
Tabulka 32: Vertikální analýza výdajů za rok 2009 - 2013	83
Tabulka 33: Přehled vybraných ukazatelů finanční analýzy	84
Tabulka 34: Přehled zkratk používaných ve vzorcích finanční analýzy	85
Tabulka 35: Výpočet ukazatele bilančního zisku	86
Tabulka 36: Výpočet ukazatele rentability tržeb	86
Tabulka 37: Výpočet ukazatele rentability výnosů	87
Tabulka 38: Výpočet ukazatele rentability nákladů	88
Tabulka 39: Výpočet ukazatele okamžité likvidity	89
Tabulka 40: Výpočet ukazatele pohotové likvidity	89
Tabulka 41: Výpočet ukazatele běžné likvidity	90
Tabulka 42: Výpočet ukazatele pracovního kapitálu	91
Tabulka 43: Výpočet ukazatele míry pracovního kapitálu	91
Tabulka 44: Výpočet ukazatele finanční nezávislosti	92
Tabulka 45: Výpočet ukazatele celkové zadluženosti	93
Tabulka 46: Výpočet ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu	93
Tabulka 47: Výpočet ukazatele krátkodobé zadluženosti	94

14. Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel	57
Graf 2: Vývoj nezaměstnanosti v okrese Strakonice	58
Graf 3: Celkové přijaté dotace za rok 2012	71
Graf 4: Přehled přijatých dotací pro rok 2009 - 2013	72
Graf 5: Přehled celkově poskytnutých dotací za sledované období 2009 - 2013	77
Graf 6: Vývoj rozpočtových příjmů z arok 2009 - 2013	79
Graf 7: Vývoj rozpočtových výdajů za rok 2009 - 2013	80
Graf 8: Vývoj rozpočtových příjmů a výdajů za rok 2009 -2013.....	81

15. Seznam schémat:

Schéma 1: Model rozpočtové soustavy ČR	22
Schéma 2: Rozpočtový proces u obcí v ČR.....	24
Schéma 3: Organizační struktura města Volyně (viz. příloha č. 1)	59

16. Seznam obrázků:

Obrázek 1: Vymezení krajů	12
---------------------------------	----

17. Seznam příloh:

Příloha 1 – Organizační struktura obce Volyně

Příloha 1

